

samk

Satakunnan ammattikorkeakoulu
Satakunta University of Applied Sciences

MINNA LILJA

Tilinpäätöksen ohjeistus case:

Yritys X Oy

LIIKETALouden TUTKINTO-OHJELMA
2025

TIIVISTELMÄ

Lilja, Minna: Tilinpäätöksen ohjeistus case: Yritys X Oy
Opinnäytetyö, AMK
Tradenomi, Liiketalouden tutkinto-ohjelma
Toukokuu 2025
Sivumäärä: 73

Opinnäytetyössä oli tarkoitus saada yritykselle laadittua ohje helpottamaan tilinpäätöstyötä. Näkökulmana ohjeistukselle oli yrityksen Suomen taloushallinnon tarpeet. Opinnäytetyö on kokonaisuudessaan ohjeistusta tilinpäätöksen luomisesta sekä tarkempia ohjeita ohjelmistosta ja tilinpäätösmateriaalin saatavuudesta laadittiin ottaen huomioon mihin vaiheisiin tarvittaisiin tarkempia ohjeita.

Teoriaosuudessa käydään läpi oleellisia asioita tilinpäätökseen liittyen ja ottaen huomioon yrityksen tarpeet siihen liittyen. Empiirinen osa ja tutkimuksen tulokset avaavat tilinpäätös prosessissa oleellisempien tapahtumien laadinnassa tarvittavien tietojen lähteet ja käsittelytavat. Liitetiedoissa annetaan ohjeistusta ohjelmistossa tapahtuvaan tilinpäätöksen kirjauksiin. Tutkimuksen menetelmänä käytettiin toiminnallista tutkimusta. Aineistonkeruumenetelmänä käytettiin jo olemassa olevaa teorial tietoa, omaa havainnointia ja käytännön työn tilanteista laadittuja muistiinpanoja, sekä tilinpäätökseen osallistuvien henkilöiden kanssa käytyjen keskustelujen kautta saatuja tietoja.

Näistä muodostuneista materiaaleista koostuu ohjeistus, jonka voi katsoa edesauttavan yrityksen tilinpäätöksen laadintaa ja samalla se toimii myös perehdytyksen pohjana yrityksen nykyisille ja tuleville työntekijöille taloushallinnossa.

Avainsanat: Taloushallinto, tilinpäätös, laadinta, tase, tuloslaskelma, tase, tase-erittely, liitetiedot, rahoituslaskelma

ABSTRACT

Lilja, Minna: Financial statement guidance case: Company X Oy
Bachelor's thesis
Bachelor of Business Administration
May 2025
Number of pages: 73

The aim of the thesis was to prepare instructions for the company to facilitate financial statement work. The perspective for the instructions was the company's Finnish financial management needs. The thesis is, in its entirety, instructions on creating financial statements, as well as more detailed instructions on the software and the availability of financial statement material, which were prepared considering which stages would require more detailed instructions.

The theoretical part reviews essential issues related to financial statements and considering the company's needs in this regard. The empirical part and the research results reveal the sources and processing methods of information needed to prepare the most significant events in the financial statement process. The notes provide instructions for recording financial statements in the accounting software. The research method used was operational research. The data collection method used was already existing theoretical knowledge, own observations and notes made from practical work situations, as well as information obtained through discussions with people involved in financial statements.

These materials constitute a set of guidelines that can be considered to assist in the preparation of a company's financial statements and at the same time serve as a basis for training current and future employees in financial management.

Keywords: Financial management, financial statements, preparation, balance sheet, income statement, balance sheet, balance sheet itemization, notes, cash flow statement

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	7
2 TUTKIMUKSEN TARKOITUS, TAVOITTE JA VIITEKEHYS	8
2.1 Tarkoitus, tavoite ja tutkimusongelma	8
2.2 Työn rajaus.....	9
2.3 Teoreettinen viitekehys.....	9
3 TILINPÄÄTÖS.....	11
3.1 Tilinpäätöksen säännökset	11
3.2 Tilinpäätöksen yleiset periaatteet	11
3.3 Muut yleiset tilinpäätösperiaatteet	12
3.4 Tilinpäätöksen loppuun saattaminen, allekirjoitus, rekisteröinti ja säilytys.....	13
4 TULOSLASKELMA, TASE, TASE-ERITTELYT JA LIITETIEDOT	15
4.1 Tuloslaskelman sisältö	15
4.2 Taseen sisältö	19
4.2.1 Tase.....	19
4.2.2 Taseen vastaavaa	22
4.2.3 Taseen vastattavaa	24
4.3 Tase-erittelyt.....	27
4.4 Liitetietojen sisältö	30
5 RAHOITUSLASKELMA	35
5.1 Rahoituslaskelman laatiminen	35
5.2 Rahoituslaskelman sisältö	36
5.2.1 Liiketoiminnan rahavirta	36
5.2.2 Investointien rahavirta.....	36
5.2.3 Rahoituksen rahavirta.....	37
5.3 Rahoituslaskelman esittäminen	38
6 TUTKIMUKSEN SUORITTAMINEN.....	39
6.1 Kohdeyritys.....	39
6.2 Tutkimusmenetelmät	39
6.3 Aineistonkeruumenetelmät	40
6.4 Aineiston analyysimenetelmät	40
6.5 Tutkimuksen eettisyys ja luotettavuus	40
7 TUTKIMUSTULOKSET	41
7.1 Kohdeyrityksen kirjanpito ja ohjelmisto	41
7.1.1 Kohdeyrityksen kirjanpito	41

7.1.2 Kohdeyrityksen kirjanpidon ohjelmistot.....	42
7.1.3 Kirjanpidon viennit	43
7.1.4 Varaston muutos.....	46
7.1.5 Palkat.....	47
7.1.6 Tilinpäätös	50
7.2 Tase-erittelyiden laadinta	51
7.2.1 Tase-erittelyiden laadintaohjeet käytännössä	51
7.2.2 Rahat ja pankkisaamiset.....	55
7.2.3 Vaihto-omaisuus	56
7.3 Liitetiedot	58
7.4 Rahoituslaskelmat	59
8 YHTEENVETO.....	61
LÄHTEET.....	63
LIITE 1: TASEEN TILINPÄÄTÖSERÄT	65
LIITE 2: TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT	68
LIITE 3: TASEEN LIITETIEDOT	71
LIITE 4: RAHOITUSLASKELMA.....	73

KUVALUETTELO

Kuva 1. Kululajikohtainen tuloslaskelma (Leppiniemi & Kykkänen, 2023, s. 132.)

Kuva 2. Taseen sisältö, vastaavaa. (Leppiniemi & Kykkänen, 2023, s. 112.)

Kuva 3. Taseen sisältö, vastattavaa. (Leppiniemi & Kykkänen, 2023, s. 112.)

Kuva 4. D365 F&O General ledger valinta

Kuva 5. Excel-pohjaisen tositepohjan valinta

Kuva 6. D365 F&O tiliöintipohja

Kuva 7. Palkkatiedot DAT-muodossa

Kuva 8. Tietojen jakaminen omiin sarakkeisiin

Kuva 9. Excel taulukko PHAKU-toimintoa varten

Kuva 10. PHAKU-toiminnon argumentit

Kuva 11. Excel-muuntotaulukko vanhasta tilikartasta uuteen

Kuva 12. Trial balance tase-erittelyt

Kuva 13. Tase-erittely tileittäin

Kuva 14. Taseen tilien valinta

Kuva 15. Yksittäisen tilin sisällön haku

Kuva 16. Tilikauden tapahtumat listaus

Kuva 17. Tilikauden päätöspäivän avoimet tapahtumat

Kuva 18. Tilikauden päätöspäivän avoimet tapahtumat Excel

Kuva 19. Voucher transactions valinta

Kuva 20. Myyntien haku pysyvissä vastaavissa

Kuva 21. Pysyvien vastaavien vienti Exceliin

1 JOHDANTO

Tilinpäätös antaa tiedon yrityksen tuloksesta ja asemasta taloudelliselta näkökulmalta tilinpäätöksen päivältä. Siksi on tärkeää yrityksen tilinpäätöksen laadinnan kannalta, että siihen osallistuvilla on tilinpäätöksen laadintaan vaadittavat tiedot ja taidot. On tärkeää myös ymmärtää ja tietää mistä tieto tilinpäätöksen laadintaan on saatavilla yrityksen tietojärjestelmistä. Tämä opinnäytetyö käsittelee tilinpäätöstä Yritys X Oy:ssä ja sen tarkoitus on helpottaa ja auttaa tilinpäätöksen laadinnassa näkökulmana Suomen taloushallinnon kirjanpidon kannalta. Ajatus opinnäytetyön aiheeseen lähti omakohtaisesta havainnoista ohjeistuksen tarpeellisuudesta yrityksen tilinpäätöksen osa-alueiden hallinnan osalta ajatellen yrityksen nykyisiä ja tulevia työntekijöitä taloushallinnon kirjanpidossa.

Opinnäytetyön on ajateltu olevan kokonaisuudessaan ohjeistus tilinpäätökseen. Tilinpäätöksen teoriaosuudessa luvuissa 3–5 läpikäydään tilinpäätöksen keskeisiä osia kyseessä olevan yrityksen näkökulmat huomioon ottaen. Luvussa 3 on tilinpäätökseen liittyvät säännökset, tilinpäätöksen yleiset periaatteet, sekä tilinpäätökseen loppuun saattaminen ja allekirjoitukseen, rekisteröintiin ja tilinpäätöksen säilytykseen liittyvät ohjeistukset. Luvussa 4 on tuloslaskelman, taseen, tase-erittelyiden ja liitetietojen sisältö. Luku 5 avaa rahoituslaskelman laatimista ja sen sisältöä, sekä rahoituslaskelman esittämistapa. Tutkimuksen suorittamisesta on kerrottu luvussa 6, jossa esitetään kohdeyritys, tutkimusmenetelmät ja miten aineisto on kerätty ja analysoitu, sekä mikä on eettisyys ja luotettavuus tutkimuksessa.

Tutkimustuloksissa, luvussa 7, on yrityksen tilinpäätöksen liittyvien tapahtumien ja tase-erittelyjen osalta tarkoituksena ohjeistuksella antaa ymmärrystä mistä tiedot kirjanpidon vienneille muodostuvat ja mitä kautta tieto tulee kirjanpitoon. Yksittäisiä jokaisen viennin kohdalta ohjeita ei ole tarpeellista tehdä,

koska ohjeet kirjauksista ovat käytettävissä useammassa kirjauksessa samanaikaisena. Liitetietojen osalta on kerrottu oleellisimmilta osin niiden muodostuminen. Rahoituslaskelma perustuu yrityksessä pitkälti siihen, miten teoriaosuudessa on näistä selvitetty. Näiden osalta on kerätty ohjeita myös taloushallinnan järjestelmässä tapahtuvasta kirjaamisesta. Tilinpäätöksen osalta asiaa rajoituu talousosaston kirjanpitoon, siitä miten tilinpäätös tehdään ja mistä tiedot saadaan. Asioita käsitellään tämän käsiteltävän yrityksen kokoluokan ja kyseisen yrityksen kannalta.

2 TUTKIMUKSEN TARKOITUS, TAVOITE JA VIITEKEHYS

2.1 Tarkoitus, tavoite ja tutkimusongelma

Opinnäytetyön tarkoituksena on luoda ohjeistusta tilinpäätöksen nopeuttamiseen ja helpottamiseksi kohdeyrityksessä. Ohjeistuksesta hyötyvät yrityksen Suomen talousosaston tilinpäätöksen kanssa toimivat työntekijät ja tarvittaessa se toimii oppaana mahdollisia tulevia työntekijöitä varten. Opinnäytetyön tarkoitus on avata teorian avulla käsitteitä ja ohjeistaa tarvittavien toimintojen kuvauksella yrityksen tilinpäätökseen liittyvien vientien ja varsinaisen tilinpäätöksen laadintaa. Tilinpäätösvientien ja tase-erittelyjen osalta laaditaan lisäksi ohjeistusta siitä, miten nämä saadaan muodostumaan taloushallintajärjestelmästä ja osakirjanpidoista. Tilinpäätöksen osalta asiaa käsitellään talousosaston kirjanpidon osalta, siitä miten tilinpäätös tehdään ja mistä tiedot saadaan.

Opinnäytetyöllä pyritään vastaamaan siihen, miten tilinpäätös saadaan käytännössä suoritettua yrityksessä. Tarkoituksena on saada mahdollisimman laaja näkemys aiheeseen yrityksen kannalta ja saada yritykselle ohjeistus tilinpäätöksen laadinnan periaatteista ja niihin liittyvistä toiminnoista yrityksen tietojärjestelmissä. Mitkä ovat oleellisia toimenpiteitä ja mistä tarvittava tieto tilinpäätöksen onnistumisen ja sujuvuuden kannalta on saatavissa tarkasteltavan yrityksen näkökulma huomioon ottaen.

Jotta päästäisiin opinnäytetyössä tavoitteeseen, pyritään löytämään vastaus pääongelmiin:

- Miten saadaan luotua ohjeistus, joka on hyödyllinen yrityksen tilinpäätöksessä?
- Miten määritellään ongelman kannalta oleelliset asiat, joihin ohjeistuksella saadaan annettua vastaus?

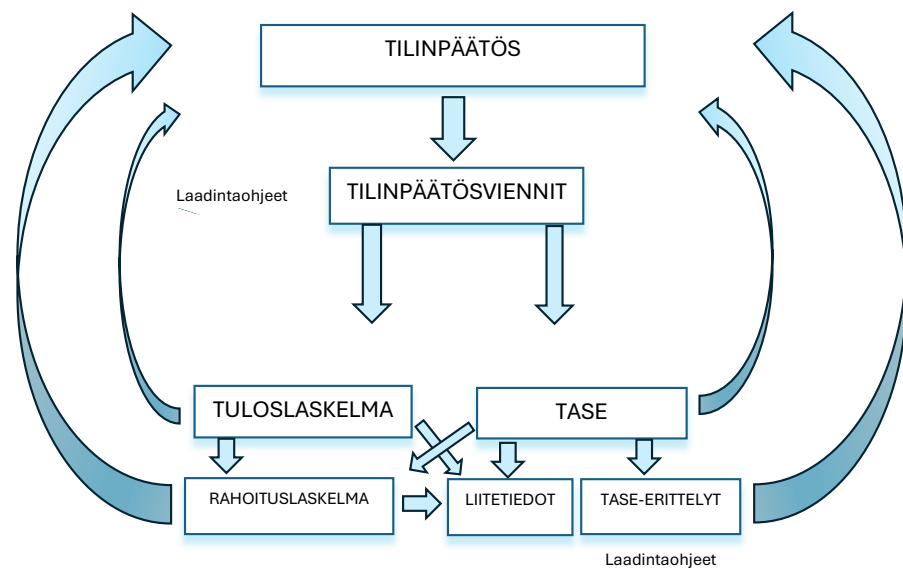
Tällaisen tarkemman katsauksen kautta voidaan saada myös selville mahdollisia kehittämiskohteita tai ongelmia, joihin voidaan mahdollisesti puuttua samalla ja kehittää näihin ratkaisut. Tavoitteena on luoda opinnäytetyö, joka toimii kokonaisuudessaan tilinpäätöksessä ohjeistuksena talousosastolla.

2.2 Työn rajaus

Opinnäytetyö rajautuu teoriapohjaltaan tilinpäätöksen eri osien tarkoitukseen ja sisältöön. Rajauksella pyritään antamaan tietoa tilinpäätökseen liittyvien ja tarkoituksenmukaisten asioiden tarkasteluun. Tilinpäätösvientien ja tase-erittelyjen osalta ohjeistetaan lisäksi sitä, miten nämä saadaan muodostumaan taloushallintajärjestelmästä ja osakirjanpidoista. Tilinpäätöksen osalta asiaa rajautuu talousosaston kirjanpitoon, siitä miten tilinpäätös tehdään ja mistä tiedot saadaan. Käsittelyssä on vain talousosaston Suomen toiminnot.

2.3 Teoreettinen viitekehys

Teoreettinen viitekehys perustuu tietoon, joka käsiteltävästä aiheesta on saatavilla ja mitkä näistä tiedoista oleellisesti tukevat tutkimuksen ongelman ratkaisua (Kananen, 2015, s. 32). Tilinpäätöksestä löytyy runsaasti tietoa alan kirjallisuudesta ja nettisivustoilta. Teoreettiselta kannalta tilinpäätös perustuu suurimmaksi osaksi lakiin, asetuksiin ja kirjanpitolautakunnan ohjeistuksiin. Alla olevassa kuviossa on opinnäytetyön viitekehys, josta ilmenee, miten yrityksen tilinpäätös muodostuu ja mistä osa-alueista muodostuu yrityksen tilinpäätös.

Kuvio 1. Teoreettinen viitekehys

Viitekehyksessä on yrityksen tilinpäätöksen kulku, johon kuuluu tilinpäätösviennit. Tilinpäätösviennit toimivat osana, joiden kautta muodostuu yrityksen tuloslaskelma ja tase. Tasetta ja tuloslaskelmaa täydentää rahoituslaskelma. Liitetiedot täydentävät tasetta, tuloslaskelmaa ja rahoituslaskelmaa. Tase-erittelyt varmentavat tilinpäätöstä ja kuuluvat yrityksen sisäisiin tilinpäätösasiakirjoihin. Opinnäytetyön yhtenä tarkoituksena on myös laatia ohjeistusta juuri yrityksen tilinpäätösvientien ja tase-erittelyjen laadinnassa. Tilinpäätökseen laaditaan edellä mainitut viitekehysten osat, joista muodostuu yhtiön tilinpäätös.

3 TILINPÄÄTÖS

3.1 Tilinpäätöksen säännökset

Tilinpäätös on osakeyhtiössä laadittava kirjanpitolain ja osakeyhtiölain 8 luvussa esitettyjen säännösten mukaisesti. Kirjanpitolaki säätelee esitystapaa, jolla tilinpäätös esitetään. Kirjanpitolain lain 3 luvussa on esitetty perussäännökset tilinpäätöksessä esitettävien asiakirjojen esitysmuodosta. (Kaisanlahti, 2024, s.100). Tilinpäätöksen esitystavasta säätelevät myös kirjanpitoasetus, pien- ja mikroyrityasetus, kirjanpitolautakunnan, KILAn, antamat yleiset ohjeet ja lausunnot sekä osakeyhtiölaki (Suomen tilintarkastajat & Ovaska, 2023, s.16). Pien- ja mikroyrityasetuksessa on pien- ja mikroyrityksille kaavamallit tilinpäätökseen kuuluvista tuloslaskelmasta ja taseesta. Suurille kirjanpitovelvolliselle nämä ovat kirjanpitoasetuksessa. Kaavamalleissa on mainittu edellä mainittuihin asiakirjoihin tulevat nimikkeet. Asetuksissa on esitetty myös tilinpäätöksen liitetietoihin liittyviä vaatimuksia. (Kaisanlahti, 2024, s. 101.)

Listautuneen yhtiö on otettava huomioon tilinpäätöksessään myös arvopaperimarkkinalain asetukset, Finanssivalvonnan ohjeistukset, säännöt Helsingin pörssissä ja hallinnointikoodi, jonka Arvopaperiyhdistys on laatinut listayhtiöille. Valtionvarainministeriö on myös laatinut asetukset, joissa on annettu säännöllinen tiedonantovelvoite arvopaperin liikkeellelaskijalle. (Suomen tilintarkastajat & Ovaska, 2023, s.16.)

3.2 Tilinpäätöksen yleiset periaatteet

Kirjanpitolaissa on määritelty tilinpäätökselle yleiset periaatteet, joita tilinpäätöksessä on noudatettava. Tämän lisäksi hyvä kirjapitotapa ja oikean ja riittävän kuvan antaminen toiminnasta kuuluvat yleisiin periaatteisiin. Kirjanpitolain (KirjPL 1336/1997, 3 luku 2 §) mukaan, toiminnan laadun ja laajuuden huomioiden, kirjanpitovelvollisen tulee antaa toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta oikea ja riittävä kuva olennaisuusperiaatteen mukaisesti. Olennaisuuden periaatteen mukaan tilinpäätöksessä olennainen asia on, jos sen pois

jättäminen tai väärin ilmoittaminen voi vaikuttaa tilinpäätöksen käyttäjien päätöksiin kohtuullisesti. Yksittäisen asian ollessa epäolennainen, tulisi asia arvioida kokonaisuudessaan, jos samankaltaisia, yksittäisiä asioita esiintyy useammin. (KirjPL 1336/1997, 3 luku 2 a §.)

3.3 Muut yleiset tilinpäätösperiaatteet

Tilinpäätöksen muita noudatettavia periaatteita ovat

- jatkuvuus toiminnassa
- johdonmukaisuus
- sisältöpainotteisuus
- varovaisuus
- tasejatkuvuus
- suoriteperusteisuus
- tase-erien erillisarvostus
- netottamiskielto

Jatkuvuus tilinpäätöksen laadinnassa tarkoittaa oletusta toiminnan jatkuvuudesta. Toiminnan loppumisella olisi vaikutusta esimerkiksi arvostukseen omaisuuserissä poistosuunnitelman muutoksen muodossa, jolloin tieto on olennainen ja se tulee liitetietoihin. Vuodesta toiseen samojen laatimis- ja arvostusperiaatteiden noudattaminen on johdonmukaisuutta. Tilikaudella tapahtuneet muutokset tapahtumien käsittelyssä esitetään tilinpäätöksen liitetiedoissa. Sisältöpainotteisuudella tarkoitetaan asian tulevan ennen muotoa. Tositteeseen kirjattu oma merkintä ei kerro tuleeko liiketapahtuma tuloslaskelmaan, vai taseeseen vaan tapahtuman sisältö ratkaisee. (Kerbs, 2023, s. 106–107.)

Varovaisuuden periaatetta noudatettaessa tilinpäätöksessä huomioidaan vain voitot, jotka ovat toteutuneet tilikaudella. Vastaavissa olevat poistot ja arvonalentumiset, sekä arvonnlisäykset velkoihin otetaan huomioon tilinpäätöksessä, samoin huomioidaan tilikauden päättymisen jälkeen tulleet päättyneen tai aikaisempien tilikausien ennakoitavat vastuut ja mahdolliset menetykset (KirjPL, 3 luku 3 § 2 mom). Varovaisuuden periaatteen mukaisesti tuloslaskelmaan

tulee huomioiduksi vain tilikauden tai edeltäneiden tilikausien toteutuneet tulot ja menot. Tasejatkuvuus on tilinavauksen perustuminen edellisen tilikauden päättyneeseen taseeseen. Poikkeus jatkuvuuteen voi muodostua, jos tilikauden tapahtumille tehdään muutos, joka korjaa olennaisesti päättyneen tilikauden tapahtumia tai muutetaan tilinpäätöksen periaatteita. Tällainen korjaus kirjataan vastaan edellisiä voittovaroja. Liitetieto annetaan tapahtumasta. (Kerbs, 2023, s. 107.)

Suoriteperusteisuus tilinpäätöksessä tarkoittaa liiketapahtumien kirjausta suoritteiden luovutuksen tai tuotannon tekijän vastaanoton ajankohdalle. Maksu- tai laskuperusteisesti tehtyjä vähäisiä kirjauksia ei tilinpäätöksessä tarvitse oikaista, jollei niillä ole yhteisvaikutuksellisesti oleellista merkitystä. Erillisarvostuksella tarkoitetaan, että taseen eriin kuuluvien vastaaviin ja vastattaviin merkityttäjä hyödykkeitä arvostetaan erikseen. Arvon alentumiset käsitellään omaisuuserittäin. Netottamiskielto on taseen vastaaviin ja vastattaviin kuuluvien erien ja tuloslaskelman tuottojen ja kulujen esittämistä niiden täydestä määrästä vähentämättä niitä toisistaan. Oikean ja riittävän kuvan antamiseksi yhdistäminen voi olla kuitenkin mahdollista. (Kerbs, 2023, s. 107.)

Tilinpäätös laaditaan euromääräisenä suomeksi tai ruotsiksi. Jos tilinpäätöksessä käytetään muuta valuuttaa euron lisänä, on annettava tieto kurssista, jota muuntamisessa on käytetty. (KirjPL 1336/1997, 3 luku 5 §.)

3.4 Tilinpäätöksen loppuun saattaminen, allekirjoitus, rekisteröinti ja säilytys

Kirjanpitolain (KirjPL 1336/1997, 3 luku 6 §) mukaan tilikauden päättymisestä on neljän kuukauden kuluessa laadittava tilinpäätös. Tilinpäätös on päivättävä ja sen on kirjanpitovelvollisen allekirjoitettava. Yhteisön ja säätiön tilinpäätöksen allekirjoittavat hallitus tai vastuunalaiset yhtiömiehet sekä toimitusjohtaja tai muu vastaavassa asemassa oleva henkilö (KirjPL 1336/1997, 3 luku 7 §.). Eriävän mielipiteen tilinpäätöksestä voi allekirjoittaja merkitä tilinpäätöksen yhteyteen. (Leppiniemi & Kykkänen, 2023, s. 46.)

Tilinpäätöksen allekirjoittamisesta ei ole lainsäädännössä edellytetty käsin allekirjoittamista ja tilinpäätös voidaan allekirjoittaa myös sähköisesti (Suomen tilintarkastajat & Ovaska, 2023, s.29). Kirjanpitolautakunnan lausunnossa 1899/2012 sähköisen allekirjoittamisen käyttämisestä tilinpäätöksessä mainitaan laki vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä allekirjoituksista (Tunnistuslaki 617/2009, 2 luku 5 § 2mom). Tässä laissa, lain mukaista allekirjoitusta vaadittaessa, voidaan käyttää laatuvarmenteeseen perustuvaa sähköistä allekirjoitusta, joka on luotu käyttäen allekirjoittamiseen turvallista luomisvälinettä. Sähköiseltä allekirjoitukselta ei tule kuitenkaan evätä oikeusvaikutuksia yksinomaan sen vuoksi, että se on tehty muulla kuin edellä mainitulla tavalla. Kirjanpitolautakunta on esittänyt lausunnossaan 1899/2012 ettei kuitenkaan ole mitään esteitä sille, että tilinpäätöksessä on käytetty sekä sähköistä että käsin allekirjoitusta.

Kirjanpitolautakunta toteaa lausunnossaan 1943/2015, että hallitus on hyväksynyt tilinpäätöksen allekirjoittamalla sen. Allekirjoittamista varten ei tarvitse pitää erillistä kokousta tai tehdä allekirjoittamisesta päätöstä erikseen vaan päätäntävällässä olevan hallituksen allekirjoitukset ovat tilinpäätökselle riittävä osoitus. Havaitun virheen vuoksi vahvistettua tilinpäätöstä voidaan muuttaa. Muutoksen jälkeen yhtiökokouksessa tilinpäätös allekirjoitetaan ja vahvistetaan. Verotuksen päättymiseen saakka voidaan tilinpäätöstä muuttaa ja sen perusteella korjata veroilmoitusta. (Kaisanlahti, 2024, s. 157.)

Osakeyhtiön on ilmoitettava tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen jäljennös patentti- ja rekisterihallitukselle rekisteriöitäväksi (KirjPL 1336/1997, 3 luku 9 §). Tilinpäätös ja toimintakertomus on tilinpäätöksen vahvistamisen jälkeen rekisteriöitävä kahden kuukauden kuluessa. Ilmoituksessa on oltava tilintarkastuskertomuksen jäljennös, sekä tilinpäätöksen vahvistuspäivämäärä ja yhtiökokouksen päätös yhtiön voitosta. Nämä ilmoittaa kirjallisesti yhtiön hallituksen jäsen tai toimitusjohtaja (OYL, 624/2006, 8 luku 10 §). Kaupparekisterissä olevan yrityksen tilinpäätökset ovat pääosin julkisia ja tilinpäätös tulee tehdä, jos yrityksen tilikausi on poikkeava kalenterivuodesta tai sillä ylittyy kaksi seuraavista kahdella peräkkäisellä tilikaudella, loppusumma taseessa 350 000 euroa,

700 000 euron liikevaihto tai noin 10 henkilöä palveluksessa tilikaudella. (Verohallinto, n.d.)

4 TULOSLASKELMA, TASE, TASE-ERITTELYT JA LIITETIEDOT

4.1 Tuloslaskelman sisältö

Tuloslaskelma esittää yrityksen tuloksen muodostumisen tilikaudella. Siinä on yrityksen tilikauden aikaiset tulot ja kulut, joita ovat liikevaihto, yrityksen mahdollinen liikevoitto, rahoitustuotot ja -kulut, tilinpäätössiirrot, poistot sekä verot. (Osuuspankki, n.d.). Tuloslaskelmassa tilikauden tulos muodostuu suoriteperusteisesti. Osakeyhtiössä tuloslaskelman esitystapana on yleisesti kululajikohtainen, jaotellen kulut kululajien mukaisesti (Suomen tilintarkastajat & Ovaska, 2023, s. 37). Kirjanpitoasetuksessa (KirjPA 1339/1997, 1 luku 1 §) esitetään kululajikohtainen tuloslaskelmakaava, jossa varsinaisesta toiminnasta syntyneistä tuotoista vähennetään tiettyjä kuluja. Tällaisia kuluja ovat materiaali- ja pienhankinnoista syntyviä kuluja, henkilöstökuluja, poistoja ja arvonalentumisia sekä muut liiketoiminnan kulut. Edellä mainittujen kulujen vähennyksen jälkeen välisummaksi muodostuu liikevoitto tai -tappio. (Suomen tilintarkastajat & Ovaska, 2023, s. 37.)

Liikevaihtoa on yrityksen tuotteista ja palveluista saatu tuotto. Liikevaihdoksi ei lueta annettuja alennuksia ja hyvityksiä, eikä myöskään arvonalisäveroa ja veroa, joka ovat riippuvainen myynnin määrästä (Salmi, 2020, s. 46). Valmistustoimintaa harjoittava yritys esittää liikevaihdon jälkeen **valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varaston muutoksen**. Liiketoiminnasta saadut **muut tuotot** ovat muita kuin varsinaiseen liiketoimintaan liittyvät tuotot. Tällaisia tuottoja voivat olla kertaluontoisia esimerkiksi vakuutuskorvauksia, avustuksia ja omaisuuden myynnistä aiheutuneita myyntivoittoja tai ulkopuolisia vuokratuottoja (Salmi, 2020, s. 48–49). Kuvassa 1 on esitettyä kululajikohtainen tuloslaskelma malli.

	Tilikausi		Edellinen tilikausi	
LIKEVAIHTO		0,00		0,00
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)		+/-0,00		+/-0,00
Valmistus omaan käyttöön (+)		0,00		0,00
Liiketoiminnan muut tuotot		0,00		0,00
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana		0,00		0,00
Varastojen lisäys (-) tai vähennys (+)		-/+0,00		-/+0,00
Ulkopuoliset palvelut		0,00	-0,00	0,00
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot		0,00		0,00
Henkilösivukulut				
Eläkekulut		0,00		0,00
Muut henkilösivukulut		0,00	-0,00	0,00
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot		0,00		0,00
Arvonalentumiset pysyvien vastaavien hyödykkeistä		0,00		0,00
Vaihtuvien vastaavien poikkeukselliset arvonalentumiset		0,00	-0,00	0,00
Liiketoiminnan muut kulut		-0,00		-0,00
LIKEVOITTO (-TAPPIO)		0,00		0,00
Rahoitustuotot ja -kulut				
Tuotot osuuksista saman konsernin yrityksissä		0,00		0,00
Tuotot osuuksista omistusyhteisyrityksissä		0,00		0,00
Tuotot muista pysyvien vastaavien sijoituksista				
Saman konsernin yrityksiltä		0,00		0,00
Muilta		0,00		0,00
Muut korko- ja rahoitustuotot				
Saman konsernin yrityksiltä		0,00		0,00
Muilta		0,00		0,00
Arvonalentumiset pysyvien vastaavien sijoituksista		-0,00		-0,00
Arvonalentumiset vaihtuvien vastaavien rahoitusarvopapereista		-0,00		-0,00
Korkokulut ja muut rahoituskulut				
Saman konsernin yrityksille		-0,00		-0,00
Muille		-0,00	+/-0,00	-0,00
VOITTO (TAPPIO) ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA		0,00		0,00
Tilinpäätössiirrot				
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)		-/+0,00		-/+0,00
Verotusperusteisten varauksen lisäys (-) tai vähennys (+)		-/+0,00	-/+0,00	-/+0,00
Konserniajastus				
Tuloverot				
Tilikauden verot		-0,00		-0,00
Laskennalliset verot		-0,00	-0,00	-0,00
Muut välittömät verot			-0,00	-0,00
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)		0,00		0,00

Kuva 1. Kululajikohtainen tuloslaskelma (Leppiniemi 6 Kykkänen, 2023, s. 132.)

Ensimmäinen kulumäki tuloslaskelmassa on **materiaalien ja palveluiden ostot**. Näitä ovat aineet, tarvikkeet ja tavarat ja ulkopuoliset palvelut. Aineet, tarvikkeet ja tavarat ovat ostoja tilikauden aikana ja varaston muutos. Ostoissa ovat raaka-aineet, puolivalmisteet ja valmiit tavarat riippumatta siitä, onko ne myyty vai varastossa. Varaston muutoksessa on muut muutokset varastossa kuin muutokset valmisteverastossa ja varastojen muutoksella ostoista saadaan suoriteperusteisesti liikevaihto ja ostot toisiaan vastaaviksi. Ulkopuolisia palveluja on liiketoimintaan liittyvien palveluiden ostot, kuten esimerkiksi vuokratyövoima, alihankinta ja aliurakointi. (Salmi, 2020, s. 49–50.)

Henkilöstökuluja ovat omalle henkilökunnalle maksettavat palkat ja palkkiot. Henkilösivukuluja ovat eläkemaksut ja muut henkilösivukulut. Henkilösivukuluja ovat sairausvakuutusmaksut, ryhmähenkivakuutus, lakisääteinen tapaturmavakuutus ja työttömyysvakuutus (Salmi, 2020, s. 50). Kirjanpitolautakunnan lausunnossa 1586/1999 esitetään luontaiskulujen merkinnästä, että ne esitetäisiin luonteensa mukaisissa erissä. Työsuhdeautoihin ja -asuntoihin liittyvät kulut merkittäisiin liiketoiminnan muissa kuluissa ja poistot työsuhdeautoista syntyneistä hankinnoista poistoihin. Luontoiseduista syntyneet henkilösivukulut henkilöstökuluihin.

Poistoissa ja arvonalentumisissa on jaottelu suunnitelman mukaiset poistot, arvonalentumiset pysyvien vastaavien hyödykkeistä ja vaihtuvien vastaavien poikkeukselliset arvonalentumiset. Poistoista tehdään etukäteen suunnitelman mukaisesti, miten omaisuudesta arvioidaan saatavan tuloja ja sen mukaisesti poistot kirjataan. Arvonalentuminen kirjataan, jos pysyvien vastaavien hyödykkeen tuottama tulo pienentyy esimerkiksi siihen kohdistuneen vahingon vuoksi tai hyödykkeen tekniset ominaisuudet vanhenevat ennenaikaisesti. (Salmi, 2020, s. 50–51.)

Liiketoiminnan muita kuluja ovat kulut, jotka kuuluvat liiketoimintaan tavantomaisesti, mutta eivät ole kirjattavissa muihin edellä mainittuihin kuluihin tuloslaskelmalla (Salmi, 2020, s. 52). Liiketoiminnan muihin kuluihin kuuluvat vapaaehtoisia henkilösivukuluja, kuten henkilöstön vapaa-ajan tai koulutuksen kulut, toimitilakulut, kuten vuokrat ja erilaiset ylläpitokulut, kone- ja kalustokulut, matkakulut, edustuskulut, myyntikulut, markkinointiin liittyvät kulut, tutkimukseen ja kehitykseen liittyvät kulut, hallintokulut ja muita liiketoiminnan kuluja, kuten tilintarkastus, kirjanpito ja perinnästä muodostuneet kulut, jotka on ostettu muulta yritykseltä. (Salmi, 2020, s. 52; Kerbs, 2023, s. 62–63.)

Liiketoiminnan voitto tai tappio muodostuu erotuksena edellä mainituista tuloslaskelman tulojen ja menojen kohdista. **Rahoitustuotot** sisältävät korot, luovutusvoitot, yhtymistä saadut voitto-osuudet, osuuspääomien korot osuuskunnilta, valuuttakurssien voitot, sekä osingot osakkeista, jotka eivät kuulu

vaihto-omaisuuteen ja luovutusvoitot (Kerbs, 2023, s. 63). **Rahoituskulut** ovat vierasta pääomasta syntyneitä korko- ja rahoituskuluja, sekä oman pääoman hankintaan liittyviä kuluja. Kurssivoitot- ja tappiot ovat rahoituksen kuluja ja tuottoja (Salmi, 2020, s. 54). Kohta **voitto tai tappio ennen tilinpäätössiirtoja** on erä, joka saadaan liikevoitosta lisäten siihen rahoitustuotot ja vähentäen rahoituskulut. (Kerbs, 2023, s. 60.)

Tilinpäätössiirtojen muutokset esitetään tuloslaskelmassa. Niiden tarkoituksena on tuloksen järjestely yrityksessä verotuksellisista ja voitonjaollisista syistä (Salmi, 2020, s. 55). Tilinpäätössiirtoja ovat poistoeroissa ja varauksissa tehdyt lisäykset ja vähennykset, sekä konserniavustusten maksaminen ja saaminen (Kerbs, 2023, s. 64). Verotusperusteisten varausten perustana on kirjanpitolaissa (KirjPL 1336/1997, 5 luku 15 §) maininta, että investointi-, toiminta- ja muu verotusperusteinen varaus voidaan tehdä tilinpäätöksessä.

Verotusperusteisesta syystä saadaan tehdä myös suunnitelman ylittäviä poistoja (KirjPL, 5 luku 12 §). Kun tehdään poistoerojen muutos suurempana kuin suunnitelman mukainen poisto on, se antaa myöhempinä tilikausina mahdollisuuden tehdä suunnitelmia pienempiä kokonaispoistoja (Kaisanlahti, 2024, s. 274). Poistoeroa voi purkaa tarvittaessa tai pakosti. Poistoeron purkamisesta aiheutuu verotettavan tuloksen kasvaminen, tilikauden voiton parantuminen ja vapaan pääoman jaettavissa olevan määrän kasvaminen (Salmi, 2020, s. 56). Laki konserniavustuksesta verotuksessa (KonsAvL 825/1986, 4–5 §) sanotaan, että konserniavustus on antajan verotuksessa kulua ja saajalle tuottoa suorituksen verovuonna. Annettu konserniavustus voidaan vähentää kuluna, kun antajalla ja saajalla on vastaavanlaiset meno- ja tulokirjaukset kirjanpidossa.

Tuloverot määräytyvät yrityksen verotettavasta tulosta. Jaksotuseroista muodostuvat laskennalliset verovelat- ja -saamiset voidaan esittää tuloslaskelmassa tai liitetiedoissa. **Muita välittömiä veroja** voivat olla muiden tilikausien verot (Salmi, 2020, s. 56–57). **Tilikauden voitto tai tappio** kertoo yrityksen toiminnan tuloksen tilikaudella. Taseessa oman pääoman tilikauden voitossa

tai tappiossa tulee olla sama tulos (Kerbs, 2023, s. 65). Voitto tai tappio kertoo yrityksen toiminnasta jääneen tuloksen, oman pääoman eli nettovarallisuuden muutoksen. Tulos ei välttämättä kerro liiketoiminnan säännöllisestä ja jatkuvasta tuloksesta, koska se voi sisältää eriä, jotka ovat poikkeuksellisia, tilinpäätösjärjestelyjä sekä veroja, jotka liittyvät näihin. (Salmi, 2020, s. 57.)

4.2 Taseen sisältö

4.2.1 Tase

Taseessa esitetään tilinpäätöspäivän varat ja velat yrityksessä. Vastaavaa puolella ovat yrityksen varat ja vastattavaa puoli esittää yrityksen oman pääoman ja velat. Vastaavaa puolen pysyvissä vastaavissa ovat ne erät, joilla on tarkoituksena tuottaa useana tilikautena yritykselle tuloa. Tällaisia eriä ovat aineettomat ja aineelliset hyödykkeet ja sijoitukset. Vaihtuvissa vastaavissa ovat vaihto- ja rahoitusomaisuus. Sijoituksia voi olla sekä pysyvissä vastaavissa että vaihtuvissa vastaavissa ja sijoitusten käyttötarkoitus määrittelee sijoitusten ryhmän. (Kerbs, 2023, s. 66.) Seuraavassa kuvassa 2 on esitettynä taseen vastattavaa puolen laadintakaava.

	Tilikauden päättymispäivä		Edellisen tilikauden päättymispäivä	
Vastaavaa				
PYSYVÄT VASTAAVAT				
Aineettomat hyödykkeet				
Kehittämismenot	0,00		0,00	
Aineettomat oikeudet	0,00		0,00	
Liikkarvo	0,00		0,00	
Muut pitkävaikuttavat menot	0,00		0,00	
Ennakkomaksut	0,00	0,00	0,00	0,00
Aineelliset hyödykkeet				
Maa- ja vesialueet				
Omistetut	0,00		0,00	
Vuokraoikeudet	0,00	0,00	0,00	0,00
Rakennukset ja rakennelmat				
Omistetut	0,00		0,00	
Vuokraoikeudet	0,00	0,00	0,00	0,00
Koneet ja kalusto	0,00		0,00	
Muut aineelliset hyödykkeet	0,00		0,00	
Ennakkomaksut ja keskenkäiset hankinnat	0,00	0,00	0,00	0,00
Sijoitukset				
Osuudet saman konsernin yrityksissä	0,00		0,00	
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	0,00		0,00	
Osuudet omistusyhteyserityksissä	0,00		0,00	
Saamiset omistusyhteyserityksiltä	0,00		0,00	
Muut osakkeet ja osuudet	0,00		0,00	
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT				
Vaihto-omaisuus				
Aineet ja tarvikkeet	0,00		0,00	
Keskenkäiset tuotteet	0,00		0,00	
Valmiit tuotteet/tavarat	0,00		0,00	
Muu vaihto-omaisuus	0,00		0,00	
Ennakkomaksut	0,00	0,00	0,00	0,00
Saamiset				
Pitkäaikaiset				
Myyntisaamiset	0,00		0,00	
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	0,00		0,00	
Saamiset omistusyhteyserityksiltä	0,00		0,00	
Lainasaamiset	0,00		0,00	
Laskennalliset verosaamiset	0,00		0,00	
Muut saamiset	0,00		0,00	
Siirtosaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Lyhytaikaiset				
Myyntisaamiset	0,00		0,00	
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	0,00		0,00	
Saamiset omistusyhteyserityksiltä	0,00		0,00	
Lainasaamiset	0,00		0,00	
Laskennalliset verosaamiset	0,00		0,00	
Muut saamiset	0,00		0,00	
Siirtosaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Rahotusarvopaperit				
Osuudet saman konsernin yrityksissä	0,00		0,00	
Muut osakkeet ja osuudet	0,00		0,00	
Muut arvopaperit	0,00	0,00	0,00	0,00
Rahat ja pankkisaamiset				
Rahat ja pankkisaamiset	0,00		0,00	
Vastaavaa yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00

Kuva 2. Taseen sisältö, vastaavaa. (Leppiniemi & Kykkänen, 2023, s. 112.)

Taseen vastattavissa ovat oma pääoma ja kertyneet tilinpäätössiirrot, jossa ovat poistoero ja verotusperusteiset varaukset. Vastattavissa ovat myös pakolliset varaukset ja vieras pääoma. (Kerbs, 2023, s. 66.) Taseen vastattavaa puolen laadintakaava seuraavassa kuvassa 3.

	Tilikauden päättymispäivä		Edellisen tilikauden päättymispäivä	
Vastattavaa				
OMA PÄÄOMA				
Osake-, osuus- tai muu vastaava pääoma		0,00		0,00
Ylukurssirahasto		0,00		0,00
Arvonkorotusrahasto		0,00		0,00
Muut rahastot		0,00		0,00
Sijoitetun vapaan omanpääoman rahasto				
Vararahasto				
Yhtiöjärjestyksen tai sääntöjen mukaiset rahastot	0,00		0,00	
Muut rahastot	0,00	0,00	0,00	0,00
Edellisten tilikausien voitto (tappio)		0,00		0,00
Tilikauden voitto (tappio)		0,00		0,00
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ				
Poistoero	0,00		0,00	
Verotusperusteiset varaukset	0,00	0,00	0,00	0,00
PAKOLLISET VARAUKSET				
Eläkevaraukset	0,00		0,00	
Verovaraukset	0,00		0,00	
Muut pakolliset varaukset	0,00	0,00	0,00	0,00
VIERAS PÄÄOMA				
Pitkäaikainen				
Joukkovelkakirjalainat	0,00		0,00	
Vaihtovelkakirjalainat	0,00		0,00	
Lainat rahoituslaitoksilta	0,00		0,00	
Takaisinlainat työtälkevakuutuslaitoksilta	0,00		0,00	
Saadut ennakot	0,00		0,00	
Ostovelat	0,00		0,00	
Rahoitusvelkset	0,00		0,00	
Velat saman konsernin yrityksille	0,00		0,00	
Velat omistusyhteisyrityksille	0,00		0,00	
Laskennalliset verovelat	0,00		0,00	
Muut velat	0,00		0,00	
Siirtovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Lyhytaikainen				
Joukkovelkakirjalainat	0,00		0,00	
Vaihtovelkakirjalainat	0,00		0,00	
Lainat rahoituslaitoksilta	0,00		0,00	
Takaisinlainat työtälkevakuutuslaitoksilta	0,00		0,00	
Saadut ennakot	0,00		0,00	
Ostovelat	0,00		0,00	
Rahoitusvelkset	0,00		0,00	
Velat saman konsernin yrityksille	0,00		0,00	
Velat omistusyhteisyrityksille	0,00		0,00	
Laskennalliset verovelat	0,00		0,00	
Muut velat	0,00		0,00	
Siirtovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Vastattavaa yhteensä		0,00		0,00

Kuva 3. Taseen sisältö, vastattavaa. (Leppiniemi & Kykkänen, 2023, s. 112.)

Kirjanpitoasetuksessa (KirjPA, 1339/1997, 1 luku 6 §) esitetään taseen laadintakaava. Taseen esitystapa on sama, vaikka tuloslaskelmassa olisi käytetty kululajikohtaista tai toimintokohtaista esitystapaa. Taseessa eriä voidaan yhdistää, jos oikean ja riittävän kuvan antamiseksi on vähäinen merkitys erillisellä esittämisellä tai yhdistämällä saadaan esitystapa selkeämmäksi. (Suomen tilintarkastajat & Ovaska, 2023, s. 44.)

4.2.2 Taseen vastaavaa

Taseen **pysyvissä vastaavaa** puolella **aineettomissa hyödykkeissä** on yrityksen sellaista varallisuutta, joka on vaikeasti eriteltävissä ja myytävissä erillään yrityksestä. Tällaisia eriä ovat kehitysmenot yrityksen tuotteisiin tai palveluihin, aineettomat oikeudet, joita ovat esimerkiksi patentit, tavaramerkit, lisenssit, tekijänoikeudet, ja mallisuoja-oikeudet. Liikearvo on yrityskaupoissa syntynyt arvo, joka on syntynyt, kun yrityskaupassa on yrityksestä maksettu enemmän kuin sen käypäarvo, taseen varojen ja velkojen erotus, on ollut. Muita aineettomia hyödykkeitä ovat esimerkiksi perusparannus vuokrahuoneistossa, liittymismaksut, joita ei lueta kuluina ja markkinointikampanjat, jotka luetaan pitempiaikaisesti vaikuttaviksi. Ennakkomaksut kirjataan aineettomiin hyödykkeisiin silloin kun suoriteperusteisuus ei ole vielä toteutunut. Ennakkomaksujen alkaessa tuottamaan yritykselle tuloa, siirretään ne omaan kohtaan. (Kerbs, 2023, s. 70–72; Salmi, 2020, s. 61–63.)

Aineellisista hyödykkeistä odotetaan saatavan tuloa tulevaisuudessa. Aineellisissa hyödykkeissä niiden hankintamenossa ovat ostohinta ja aineellisen hyödykkeeseen liittyvät menot, kuten kuljetuksesta, maahantuonnista, vakuutuksista, varainsiirrosta aiheutuneet menot. Aineellisia hyödykkeitä ovat maa- ja vesialueet, rakennukset ja rakennelmat, koneet ja laitteet, muut aineelliset hyödykkeet, kuten esimerkiksi oman tontin asfaltointi, sillat ja soranottoapaikat. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat ovat aineellisissa hyödykkeissä olevia eriä, joista on maksettu ennakkomaksu, mutta joiden toimitusta ei ole vielä tehty, niitä ei ole vielä asennettu tai otettu vielä yrityksessä käyttöön. Tällaiset hyödykkeet on tarkoitettu hankittavaksi pitkäaikaiseen käyttöön, eikä niistä vielä ennen toimitusta tehdä poistoja. (Kerbs, 2023, s. 72–74; Salmi, 2020, s.62–63.)

Sijoituksissa on useamman tilikauden ajalta tuottavia osakkeita, osuuksia, saamia sijoituksena annetuista lainoista, pitkäaikaisia kapitaalilainoja, osuuksia ja saamia samassa konsernissa olevilta yrityksiltä ja omistusyhteisyrityksiltä. (Kerbs, 2023, s. 75).

Vaihtuvissa vastaavissa taseessa ovat yhden vuoden aikana tuloa tuottavat, jatkuvassa käytössä olevat ja sisällöltään muuttuva omaisuus (Kerbs, 2023, s. 75). Kirjanpitolaissa (KirjPL 1336/1997, 4 luku 4 § 2 mom) **vaihto-omaisuus** määritellään sellaiseksi vaihto-omaisuudeksi, jotka ovat sellaisenaan hyödykkeitä tai ne jalostetaan hyödykkeiksi, jotka luovutetaan tai kulutetaan. Tällaisia hyödykkeitä ovat kaupattavaksi tarkoitetut valmiit tuotteet, valmistuksessa käytettävät raaka-aineet ja tarvikkeet, puolivalmisteet, keskeneräiset työt, myyntivarastot kaupoissa ja arvopaperit, jotka on tarkoitettu myytäväiksi. (Salmi, 2020, s. 64.)

Varaston arvosta tehdään tilinpäätökseen inventaari. Vaihto-omaisuuden inventoinnissa käytetään hankintahintaa ilman arvonlisäveroa tai jos todennäköinen hankintahinta on alhaisempi, käytetään todennäköistä hankintahintaa. Tuotteen, jonka hankintameno tai luovutushinta on alkuperäistä hankintamenoa alhaisempi, tuotteella käytetään alhaisempaa hintaa. Jos hankintahinnan selvittämisessä on vaikeuksia, voidaan hankintahintana käyttää viimeisimpänä olevaa hankintahintaa kertoen se tavaroiden määrällä varastossa. (Kerbs, 2023, s. 75.)

Saamiset ovat vaihtuvissa vastaavissa pitkä- tai lyhytaikaisia. Yli vuoden pituiset saamiset ovat pitkäaikaisia. Luottotappioksi kirjataan sellaiset saamiset, joiden maksun saaminen on epätodennäköistä. Myyntisaamisten luottotappiot ovat liiketoiminnan muita kuluja ja lainasaamisten luottotappiot rahoituskuluja. Tilinpäätöksessä olevat ulkomaarahan saamiset on muunnettavat tilinpäätöspäivän virallista kurssia käyttäen euroiksi. Myyntisaamisista saatavat kurssivoitot- ja tappiot ovat myyntituotoissa oikaisueränä ja muissa saamisissa nämä voitot ja tappiot ovat rahoitustuottoja ja -kuluja (Kerbs, 2023, 76). Saamisia ovat myyntisaamiset, saamiset saman konsernin yrityksiltä ja omistusyhteisyyksiltä, lyhytaikaiset lainasaamiset, pitkäaikaiset talletukset, osakeantisäämiset ja siirtosaamiset. Siirtosaamiset ovat tulojäämiä, joita on aiheutunut menojen ja tulojen jaksottamisesta suoriteperusteiseksi ja menoennakoita, kuten maksettuja kuluja, jotka kuuluvat tulevalle tilikaudelle. Tällaisia kuluja voivat olla tilikaudella maksettuja vuokria, korkoja, vakuutusmaksuja ja palkkoja.

Saamiset tulevat nimellisarvoonsa tai enintään todennäköiseen arvoon. (Salmi, 2020, s. 66.)

Rahoitusarvopaperit ovat osuuksia saman konsernin yrityksissä, muita osakkeita tai osuuksia ja muita arvopapereita. Rahat ja pankkisaamiset ovat yrityksen käteinen raha ja pankkitilillä olevat rahat. Käteiskassasta on pidettävä erillistä kassakirjanpitoa. (Kerbs, 2023, s. 78.)

4.2.3 Taseen vastattavaa

Vastattavaa puoli taseessa esittää yrityksen rahalähteet. **Oma pääomassa** on omistajien sijoitukset pääomaksi yhtiöön, oman toiminnan kautta tulleet pääomat yritykseen, kuten jakamattomat voittovarot ja omaisuuden hallinnasta tulleet pääomat (Salmi, 2020, s. 68). Oma pääoma sisältää osake-, osuus- tai muun vastaavan pääoman, ylikurssinrahaston ja arvonkorotusrahaston. Oman pääoman muita rahastoja ovat sijoitetun vapaan pääoman rahasto, vararahasto, yhtiöjärjestyksen tai sääntöjen mukainen rahasto, käyvän arvon rahasto, muut rahastot, edellisten tilikausien voitto tai tappio ja tilikauden voitto tai tappio. (KirjPA, 1339/1997, 1 luku 6 §.)

Osake-, osuus tai muu vastaava pääoma on yritykseen sidottua pääomaa. Osakepääomaa saadaan myymällä yhtiön osakkeita. Ylikurssinrahastossa on merkittynä pääoma, joka on syntynyt osakkeiden nimellisarvon ylityksestä osakeannissa. Arvonkorotusrahastoon merkitään tilinpäätöspäivänä alkuperäistä hankintamenoa oleellisesti tai pysyvästi noussut omaisuuden arvo. Näitä ovat yleisesti maa- ja vesialueet, sekä sijoitukset. Sijoitetun vapaan pääoman rahastossa esitetään osakkeiden merkintähinnasta osuus, jota ei merkitä osake- tai vieraaseen pääomaan, sekä sijoitus omaan pääomaan, joka ei tule muihin rahastoihin. Sijoitetun vapaan pääoman rahastoon merkitään myös se määrä osakepääoman alentamisesta, jolla ei kateta tappiota tai sitä ei tulla jakamaan eteenpäin, sekä merkintähinta, joka on maksettu optioista, yhtiöjärjestelyjen kautta syntynyt lisäys omaan pääomaan ja maksu, joka on saatu yhtiön omista osakkeista. (Salmi, 2020, s. 72.)

Vararahastossa on sidottua pääomaa, esimerkiksi jakorajoitettuja voittovaroja, jolloin voittovaroista osa siirtyy vararahastoon. Yhtiöllä voi olla omalla päätöksellään perustettuja rahastoja, joihin kartuttaa yhtiöjärjestyksen ja päätösten mukaisesti. Nämä edellä mainitut rahastot ovat taseessa nimellä yhtiöjärjestyksen tai sääntöjen mukaiset rahastot. Käyvän arvon rahastossa on arvopereita ja muita rahastoja. Niiden arvostus tapahtuu niiden hankintamenosta (Salmi, 2020, s. 72). Muut rahastot ovat yhtiöjärjestykseen tai yhtiökokousten päätöksiin perustuvia rahastoja. Yleisesti rahastoja käytetään voittoa jaettaessa. Edellisten tilikausien tappioista ja voitoista vähennetään osingot, joita on jaettu ja oman pääoman muihin eriin siirrettävät erät, jotka yhtiökokous on päättänyt siirrettäväksi. Kuluvan tilikauden voitto tai tappio on oltava sama kuin tuloslaskelman tulos. (Kerbs, 2023, s. 81.)

Tilinpäätössiirtojen kertymiä ovat poistoerot ja verotusperusteiset varaukset, jotka ovat tulokseen purkamatta olevia kertymiä, joiden palautusta tulokseen ei ole tehty (Salmi, 2020, s. 74). Kirjanpitolaki (KirjPL 1336/1997, 5 luku 12 §) mahdollistaa verotusperusteisesta syystä poistojen kirjaamisen suunnitelmaa suurempina, jolloin suunnitelman mukaisten poistojen ja verotuksellisten poistojen välille syntyy poistoero. Myöhempien tilikausien tilinpäätöksissä syntynyttä poistoero on purettavissa. Poistoeroa ei voi kuitenkaan purkaa tulouttamistarkoituksessa, vaan sen pitää olla kyseisen tilikauden suunnitelman mukaisten poistojen suuruinen, jolloin poisto ja poistoero on negatiivinen tai nolla. (Leppiniemi & Kykkänen, 2023, s. 127.)

Verotusperusteiset varaukset ovat järjestelyerä verotettavalle tulokselle. Nämä varaukset ovat tuleviin menoihin liittyviä kulukirjauksia. Kirjanpitolain (KirjPL 1336/1997, 5 luku 15 §) mukaan verotusperusteinen varaus voidaan tehdä tilinpäätöksessä investoinnista, toimintavarauksesta tai muusta vastaavanlaisesta. Kirjanpitoon tehtävä varaus on kirjanpitovelvollisen vähennettävä verotuksessa ja varaus vaikuttaa maksettaviin tuloveroihin (Leppiniemi & Kykkänen, 2023, s. 127). Tilinpäätössiirtojen kertymä luetaan omaksi pääomaksi ja niihin tehtävät järjestelyt tilinpäätöksessä suoritetaan ennen kuin lasketaan verotettava tulos. Omaan pääomaan ja verovelkoihin voidaan ottaa huomioon

verovelka, joka on syntynyt tilinpäätössiirtoja tehtäessä. Tilinpäätösjärjestelyistä syntyneet verot tulevat maksettavaksi, kun tuloslaskelmaan puretaan tehdyt tilinpäätösjärjestelyt. (Salmi, 2020, s. 74.)

Pakollisia varauksia ovat yrityksen vastaavat menot ja menetykset, joista ei kerry tuloja, mutta jotka ovat tiedossa. Vähennettävä meno tai menetys ei ole vielä tapahtunut, mutta se on vähennettävä, jos se on päättäneeseen tai aiempaan tilikauteen kohdistuva, toteutuminen on varma tai todennäköinen, meenon tai menetykseen kohdistuvaa tuloa ei pidetä varmana tai todennäköisenä. Pakollinen varaus voi perustua myös lakiin tai sitoumus kohdistuu sivuliseen (Leppiniemi & Kykkänen, 2023, s. 128). Pakollisia varauksia voivat olla riitautettu vahingonkorvaus sekä eläkevaraukset silloin, kun ne perustuvat sitoumuksiin, eikä niiden määrää tai toteutumisen ajankohtaa vielä tiedetä. Pakollisia varauksia ovat myös verovaraukset, jos kyseessä on riidanalainen jälkivero, joka on syntynyt verotarkastuksen yhteydessä ja takuista aiheutuneet kulut, sekä uudelleenjärjestelykulut liiketoiminnassa, kun ne johtuvat liiketoiminnan lopettamisesta tai toimipisteen sulkemisesta. (Salmi, 2020, s. 75.)

Vastattavaa puolen **vieras pääoma** voi olla lyhyt- tai pitkäaikaista. Pitkäaikaista velka on silloin, kun se erääntyy yli vuoden kuluessa. Ulkomaan rahassa oleva velka muutetaan tilinpäätöksessä tilinpäätöspäivän kurssilla euroiksi. Kirjanpitoon laina tulee merkittäväksi sen nostohetkellä. Saman konsernin yrityksille ja omistusoikeusyritysten velat kirjataan käyttäen niille omia tilejään. Vierasta pääomaa ovat joukkovelkakirjalainat, vaihtovelkakirjalainat ja lainat rahoituslaitoksilta, joihin luetaan myös factoringluotot ja sekkitililimiitit sekä tavalliset pankkilainat. Lainojen lyhennykset siirretään tilinpäätöksessä lyhytaikaiseksi vieraaksi pääomaksi. Vierasta pääomaa ovat myös takaisinlainat työeläkevakuutuslaitoksilta, saadut ennakot, ostovelat, rahoitusvekselit, velat saman konsernin yrityksille, velat omistusoikeusyrityksille, sekä muut velat. Muihin velkoihin luetaan ennakonpidätysvelat, sairausvakuutusmaksuvelat, jäsenmaksujen tilitykset, ulosottovelat, maksuunpantu verovelka, arvonlisäverovelka ja työntekijöiden, johdon ja osakkaiden velat. (Kerbs, 2023, s.84–85.)

Siirtovelka on erä, joka syntyy tilinpäätöksessä silloin kun maksuperusteiset erät muutetaan suoriteperusteisiksi. Tilinpäätöksen siirtovelkoja ovat lomapalkat, jotka ovat ansaittu tilikaudella, mutta kyseiset lomat pidetään vasta tulevalla tilikaudella (Leppiniemi & Kykkänen, 2023, s. 132). Myös muut palkat, joita ei ole maksettu vielä tilikaudelta, kuten esimerkiksi korvaukset ylitöistä ja tulospalkkiot sekä niihin sisältyvät henkilösivukulut ovat siirtovelkoja. Tilikauden jaksotetut tuloverot suoriteperusteisesti ja henkilösivukulujen, kuten työeläkevelan jaksotukset ovat siirtovelkoja. Laskennalliset korko-, vuokra-, vuosi- ja alennuksista johtuneet velat luetaan siirtovelkoihin. (Kerbs, 2023, s. 86.)

4.3 Tase-erittelyt

Tase-erittelyjen tarkoitus on varmentaa tilinpäätöstä (KirjPL 1336/1997, 3 luku 13 §). Tase-erittely on yrityksen sisäinen tilinpäätösasiakirja ja sillä varmenneetaan, että kirjanpito on oikeellinen ja tarkistettavissa oleva. Tase-erittelyjä ei ilmoiteta rekisteröitäväksi ja julkistettavaksi Patentti- ja rekisterihallitukselle (Leppiniemi & Kykkänen, 2023, s. 49). Koska tase-erittelyt luokitellaan yrityksen sisäiseksi tiedoksi, niistä ei kyseisen yrityksen kohdalta löydy mallia tämän opinnäytetyön liitetiedoista.

Tase-erittelyt kuuluvat kirjanpitoaineistoon ja niihin sovelletaan kirjanpitolain (KirjPL 1336/1997 2 luku 7 § 1–3 mom) kirjanpitoaineiston käsittelyä ja säilytystä, niin että sitä voidaan tarkastaa vaikeuksitta ja tarvittaessa saada selväkielinen tulostus, eikä sitä saa tilinpäätöksen laadinnan jälkeen muuttaa tai poistaa. Käsittelyn, siirron tai säilytyksen tapahtuvaa muodon muutosta voidaan tehdä kuitenkin niin, ettei sisältö muutu tai kirjausketju katkea. Tase-erittelyt säilytetään kirjanpitolain (KirjPL 1336/1997, 2 luku 10 § 1, 3 mom) mukaisesti tilikauden päättymisestä 10 vuotta ja ilmoitettava missä aineisto on säilytyksessä, jos toiminta tai kirjanpitovelvollisuus päättyy.

Tase-erittelyyn tulee luetteloida tilikauden päättymisestä yksityiskohtaisesti ryhmitellen **pysyvät vastaavat**, jotka sisältävät yrityksen käyttämät koneet,

laitteet ja rakennukset, vaihtuvien vastaavien saamiset ja hyödykkeet, jotka on tarkoitettu myytäväksi, sekä **vieras pääoma ja pakolliset varaukset** (Leppiniemi & Kykkänen, 2023, s. 49). Pakollisten varausten osalta eritellään sen mukaisesti mitä se on tarpeen selvityksenä taseessa olevista kyseistä eristä (KirjPA, 1339/1997, 2 luku 5 §). Tase-erittelyissä eritellään oleelliset tiedot, jolloin esimerkiksi saamisista on vain avoinna olevat saamiset. Tase-erittelyjä voidaan tehdä useammin kuin tilinpäätöksen aikana, jolloin helpotetaan ja nopeutetaan täsmäytystä tase erissä ja kyetään korjaamaan mahdolliset kirjausvirheet. Tase-erittelyjen laadinta esimerkiksi kuukausittain nopeuttaa ja helpottaa myös tilinpäätöksen laadintaa. (Merikanto, 2025.)

Kirjanpitolautakunta on antanut oma-aloitteisen lausunnon 2068/2024 tase-erittelyjen otsikkoasiasta. Lausunnon kohdassa 3 ovat kirjanpitolautakunnan kannanotot koskien tase-erittelyjen esittämistapaa, muotoa ja todentamista. Kirjanpitolautakunta on esittänyt lausunnossaan (Kirjanpitolautakunta, 2068/2024, kohta 3.1.3), että tase-erittelyssä on yksilöitynä kirjanpitovelvollisesta virallinen nimi, y-tunnus ja maininta asianomaisesta tilikaudesta. Vaikkakaan tase-erittelyjä eivät tarvitse päiväystä ja allekirjoitusta (Kerbs, 2023, s. 125), kirjanpitolautakunta toteaa lausunnossaan (Kirjanpitolautakunta, 2068/2024, kohta 3.1.4), että todennus allekirjoituksella tai identifioimalla jollain muutoin luotettavaksi katsotulla tavalla antavat tarkastajille selvyuden, että tase-erittelyt varmentavat juuri kyseistä tilinpäätöstä. Kirjanpidosta tai taloudesta vastaava henkilö tai henkilöt voivat toimia tase-erittelyjen allekirjoittajana tai todentajana. Tase-erittelyt päivätään laadintapäivälle ja ne voidaan kukin erikseen päivätä ja todentaa.

Kirjanpitolautakunnan lausunnossa (Kirjanpitolautakunta, 2068/2024, kohta 3.2.3) tase-erittelyjä ei tarvitse laatia omasta pääomasta, tilinpäätössiirtojen kertymästä ja verotusperusteisista varauksista. Luettelo näistä on kuitenkin hyvä laatia, jotta oikeellisuus saadaan varmistettua ja niiden tarkastettavuus olisi helpompaa. Luettelointi auttaa myös kirjanpitoasetuksen (KirjPA 1339/1997, 2 luku 5 §) vaatimien liitetietojen laatimisessa. Saldovahvistukset ja muut vahvistukset ulkopuolisilta sekä ilmoitukset lainanantajilta ja

pantinhaltijoilta on hyvä liittää yhteen tase-erittelyjen kanssa, koska niitä tarvitaan myös laadittaessa liitetietoja ja saldojen vahvistamisessa saatava-, velka- ja rahatilien saldojen vahvistamiseen tilinpäätöspäivältä (Kirjanpitolautakunta 2068/2024, kohta 3.2.5). Tase-erittelyissä on tarpeellista mainita kirjanpitoarvoltaan nolla omaisuuserät, jotta näiden hallinnointi olisi helpompaa. (Kirjanpitolautakunta 2068/2024, kohta 3.2.6.)

Kirjanpitolautakunta (Kirjanpitolautakunta 2068/2024, kohta 3.3.1) esittää suosituksena pysyvien vastaavien aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden kohdalla, että näistä kerrotaan alkuperäinen hankintameno ja lisäykset, vähennykset sekä siirrot tilikaudella, poistot ja arvonalentumisien kertymät ennen kyseistä tilikautta ja hyödykkeen hankintameno poistamattomana sekä tilikauden poisto. Menojäännöspoistomenetelmän käyttämisestä kirjanpitolautakunta (Kirjanpitolautakunta 2068/2024, kohta 3.3.2) lausuu niiden käytöstä pysyvien vastaavien tase-erissä koneista ja kalustosta. Tase-erittelyssä on esitettyä tilikaudella hankitut, myydyt ja romutetut hyödykkeet kirjausajankohtineen ja -tositteineen lisäyksistä ja vähennyksistä.

Pysyvien vastaavien sijoituksista, kuten kiinteistöt, osakkeet ja vastaavat arvo-osuudet ja muut osuudet laaditaan tase-erittelyssä niiden osalta nimi, lukumäärä, hankintamäärät, hankinta-ajat ja arvonalennukset perusteluineen, jos niitä on tehty. Kiinteistöistä, osakkeista ja osuuksista ilmoitetaan arvostus käypään arvoon, arvonkorotukset ja näissä tapahtuneet muutokset. Tase-erittelyssä annetaan antolainoista ja muista lainasaamisista todentamista varten velallisen nimi, saamisten määrä sekä tositteiden numero tai muu vastaava tunnisteenumero. (Kirjanpitolautakunta 2068/2024, kohta 3.3.4–3.3.5.)

Vaihtuvien vastaavien vaihto-omaisuudesta tehdään tase-erittely käyttäen hyödykkeen lajia, määrää ja sen hankintamenoa. Vähäisistä hyödykkeistä riittää ilmoitus käyttäen hyödykeryhmiä. Vaihto-omaisuudesta kirjataan nimikkeittäin määrä varastossa, myös varastopaikka, jos se katsotaan tarpeelliseksi, määräyksikkö, yksikköhinta, kokonaishankintameno ja mahdolliset epäkuranttiusvähennykset. Vaihto-omaisuus hankinnoissa ennakkomaksut kirjataan

eritellen mistä on maksettu ja minkä verran, kenelle maksu on suoritettu ja milloin. (Kirjanpitolautakunta 2068/2024, kohta 3.3.6–3.3.8.)

Saamisista vaihtuvissa vastaavissa eritellään tase-erittelyssä saamisten määrä ja keneltä saamiset ovat. Jos saamiset perustuvat laskuihin, merkitään laskut saamisien mukaan tai liitetään reskontraote, jossa saamiset on yksilöity laskuittain. **Rahoitusarvopapereista** ilmoitetaan omistetuista arvo-osuuksista tai arvopapereista yhteisöstä nimi, yhteismäärä osakkeista tai osuuksista, hankintameno, kulukirjaus perusteluineen sekä rahoitusvälineestä, joka on merkitty sen käyvästä arvosta, arvonmuutokset tilikausien välillä. **Rahat ja pankkisaamisista** eritellään kassoittain kaikki käteinen raha ja pankkitileittäin pankkisaamiset yksityiskohtaisesti. **Siirtosaamiset** eritellään jaksotuksen tai oikaisun tositemumeroa käyttäen. (Kirjanpitolautakunta 2068/2024, kohta 3.3.9–3.3.12.)

Tase-erittelyn **vieraan pääoman lainoissa** velka ja vakuudet todennetaan yksilöiden lainatyypit lainanantajittain ja tositem- tai lainasopimuksella olevalla numerolla tai tunnisteella. **Ostovelat** eritellään käyttäen laskukohtaisuutta tai reskontrasta saatavaa otetta, jossa on esitetty velan suuruus ja keneltä velka on. **Saadut ennakot** eritellään myös ennakon suuruudella ja mistä ennako on saatu. **Lyhyet- ja pitkäaikaiset velat sekä siirtovelat** eritellään yksilöivällä tositem- numerolla tai muulla tositem- teella, mistä ilmenee jaksotuksen tai viimeisimmän oikaisun ajankohta. (Kirjanpitolautakunta 2068/2024, kohta 3.3.13–3.3.16.)

4.4 Liitetietojen sisältö

Tilinpäätöksessä taseen, tuloslaskelman ja rahoituslaskelman tietoja täydennetään liitetiedoilla. Liitetiedot kuuluvat erillistilinpäätökseen yrityksessä sekä emoyrityksen konsernitilinpäätöksessä (Leppiniemi & Kykkänen, 2023, s. 155). Kirjanpitolaissa (KirjPL 1336/1997, 3 luku 2 § 2 mom) tilinpäätöksen oikean ja riittävän kuvan antamiseksi tarpeelliset tiedot tulee antaa

liitetiedoissa, jollei laki edellytä niitä ilmoitettavaksi toimintakertomuksessa. Kohdeyrityksen liitetiedot ovat liitteissä 2–3.

Kirjanpitoasetuksessa 1339/1997 2 luvussa 2–10 §:issä on esitetty liitetietojen esitystavasta, laatimistavasta ja annettavista liitetiedoista ohjeistusta. Tilinpäätöksen esittämistavoista asetuksessa on mainittu liitetietoina tilinpäätökseen liittyvien tuloslaskelman ja taseen esitystavan muutoksista, näiden muutoksien perustelut ja niiden vaikutukset, sekä edellisiin tilikausiin kohdistuvien tietojen oikaisut, tilikausien vertailukelpoisuuteen mahdollisesti vaikuttavien seikkojen selvitykset, merkitykselliset aikaisempien tilikausien tuotot, kulut sekä virheiden oikaisut. Laatimisperiaatteista liitetiedoissa on esitettävä tilinpäätöksestä arvostusperiaatteet, joita on noudatettu sen laatimisessa ja niissä käytetyt menetelmät, sekä jaksotuksessa käytetyt periaatteet ja jaksotusmenetelmät. Tarpeen ei ole kuitenkaan antaa tällaista tietoa hankintajärjestyksen mukaisesti käytetystä vaihto-omaisuudesta, verotuksen mukaisesti hankintamenoiltaan kuluksi kirjattavasta aineettomasta oikeudesta, eikä aktivoituista kehittämismenoista, liikearvoista tai muistakaan pitkävaikutteisista menoista. Myöskään suoriteperusteisesti kirjattavista pitkällä aikavälillä valmistettavasta suoritteista, käypään arvoon arvostettavista rahoitusvälineistä tai sijoitukseen tarkoitetuista kiinteistöistä, eikä myöskään perustella tilinpäätöspäivän kurssia käytettäessä ulkomaanrahan muuntamista Suomen rahaksi ei tarvitse antaa tietoja laatimisperusteita.

Tuloslaskelmaa koskevissa liitetiedoissa esitetään toimialoittain ja maantieteellisesti jakautuvien markkina-alueiden liikevaihto, mutta vain jos näissä katsotaan olevan selvästi eroavaisuuksia tuotteiden ja palveluiden myynnin järjestelyssä. Lisäksi esitetään tiedot oleellisista ja poikkeuksellisista tuotto- ja kulueristä määrineen ja sisältöineen, sekä suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja muutokset. Tietystä arvonalennuksien ja rahoituskulujen määrä esitetään, jos niitä ei ole erikseen esitetty tuloslaskelmalla. Oleellisista muutoksista pakollisissa varauksissa annetaan liitetietoihin selvitykset. (KirjPA 1339/1997 2 luku 3 §.)

Taseen vastaavien liitetiedoissa esitetään poistoajat ja -menetelmät aktivoituista kehittämismenoista ja liikearvoista. Lainan liikkeelle laskusta esitetään menot ja pääoma-alennukset, joita ei ole kirjattu kuluksi, eikä niitä ole erikseen merkitty muihin pitkävaikutteisiin menoihin taseen vastaavissa. Lisäksi tiettyjen taseessa aktivoitujen aineettomien oikeuksien hankintamenoista ja muiden pitkävaikutteisten menojen arvostus- ja jaksotusperiaatteista, arvonkorotusten periaatteista ja määritelmistä esitetään liitetieto, samoin tieto pysyvien vastaavien koneiden ja kaluston hankintamenojen poistamattomasta osasta ja olennaiset erät siirtosaamisista. (KirjPA 1339/1997 2 luku 4 §.)

Taseen pysyvistä vastaavista ilmoitetaan liitetiedoissa tiedot tase-eräkohtaisesti

- tilikauden alun määrä
- lisäykset, vähennykset ja siirrot erien välillä tilikauden aikana
- tilikauden alun kertyneet poistot ja arvonalentumiset
- poistot ja arvonalennukset kohdistuen vähentymisiin ja siirtoihin
- suunnitelman mukaiset poistot tilikauden aikana
- arvonalentumiset ja niiden palautukset
- tietyt tilikauden ajan hankintamenoon luetut korot

Saamisista on ilmoitettava myös saamisista saman konsernin yrityksiltä ja omistusyhteisy yrityksiltä

- myyntisaamiset
- muut saamiset
- siirtosaamiset

Pysyvien vastaavien käypää arvoa korkeampina kirjatut rahoitusvälineet, joista ei ole tehty arvonalennusta, on liitetiedoissa rahoitusvälineittäin tai muuta ryhmittelytapaa käyttäen, ilmoitettava kirjanpitoarvo ja käypä arvo, sekä perusteltava miten saadaan kirjanpitoarvo saavutettua ja selvitys siitä, miksei arvonalennusta ole tehty. (KirjPA 1339/1997 2 luku 4 §.)

Taseen vastattavien liitetietoina esitettäviä ovat oman pääoman erien lisäykset, vähennykset ja siirrot erien välillä tilikaudella eriteltynä tase-erittäin. Omista osakkeista on esitettävä mahdollinen hankintamenon vähennys, sekä oman pääoman erän oikaisu. Liitetietoina esitetään osakeyhtiön jakokelpoisen vapaan pääoman määrän laskelma huomioon ottaen vähennyserät aktivoituista kehittämismenojen määrästä, viiden vuoden kuluessa erääntyvistä pitkäaikaisista lainoista, taseeseen merkitsemättömästä pääomalainoja hallitsevien oikeutetuista jakokelpoisista osakkeista ja osuuksista. Keskeisistä ehdoista liikkeelle lasketuista osakkeista tai osuuksista rahoitusvälineistä omasta pääomasta esitetään liitetiedoissa tiedot, sekä joukkovelkakirjalainojen keskeisimmät ehdot ja määrät, sekä siirtovelkojen ja pakollisten varausten olennaiset erät eriteltynä. Lisäksi liitetiedoissa esitetään erikseen saman konsernin tai omistusyhteisyrityksen saadut ennakot, ostovelat, muut velat ja siirtovelat. (KirjPA 1339/1997 2 luku 5 §.)

Liitetiedoissa käypään arvoon merkitsemisemisestä esitetään keskeiset oletukset arvonmääritysmalleista ja menettelyistä, käyvän arvon yhteenlaskettu arvo eritellen kukin rahoitusväline tai muu omaisuuslaji ja näistä tuloslaskelmalle ja käyvän arvon rahastoon kirjattu määrä. Johdannaissopimuksista esitetään lajeittain käytön laajuus, sekä näiden ehdoista rahavirtoihin, ajoitukseen ja varmuuteen vaikuttavat tiedot. Käyvän arvon rahastosta ilmoitetaan liitetiedoissa myös rahastossa tapahtuneet tilikauden aikaiset muutokset. Rahoitusjohdannaiset, joita ei ole tilikauden aikana arvostettu käypään arvoon, on esitettävä liitetietoina niiden käypä arvo luotettavasti määriteltynä, sekä käytön laajuuden ja luonteen tiedot. (KirjPA 1339/1997 2 luku 5 a §.)

Tuloveroista liitetiedoissa ilmoitetaan olennaiset taseeseen merkitsemättömät laskennalliset verovelat ja -saamiset (KirjPA 1339/1997 2 luku 6 §). Vakuuksista, vastuusitoumuksista ja taseen ulkopuolisista järjestelyistä on liitetiedoissa esitettävä velat, joista on annettu omaisuutta pantiksi, kiinnitykseksi tai muuksi vakuudeksi. Nämä on esitettävä vakuuslajeittain taseen vastattavissa olevilta vieraan pääoman eriltä omasta ja samassa konsernissa olevien

yri­tysten puolesta, sekä näistä on esitettävä niiden arvo yhteenlaskettuna eritelty­nä. (KirjPA 1339/1997 2 luku 7 §.)

Taseeseen merkitsemättömästä vastuusitoumuksesta on liitetiedoissa esitet­tävä

- vakuutuslaitoksille siirtämättömät eläkevastuut
- vuokravastuut
- vastuusitoumukset saman konsernin yrityksen puolesta
- muut vastuusitoumukset ja vastuut
- muut järjestelyt taseen ulkopuolelta

Edellä mainituista olennaisista riskeistä on mainittava niiden tarkoitus liiketoi­minnassa ja taloudellisen vaikutuksen arviot silloin, jos näiden oletetaan ole­van välttämättömiä arvioitaessa yrityksen taloudellista asemaa. (KirjPA 1339/1997 2 luku 7 §.)

Tilintarkastajien palkkioista on liitetiedoissa kirjanpitoasetuksen (KirjaPA 1339/1997 2 luku 7 a §) mukaan esitettävä eritelty­nä toimeksiantoryhmittäin palkkiot. Ryhmittäin esitetään, tilintarkastus, toimeksiannot, veroneuvonta ja muut palvelut. Lähipiiriliiketoiminnasta liitetiedoissa esitetään olennaiset, ei kaupallisin ehdoin toteutetut lähipiirissä toteutetut liiketoimet. Liiketoimista esi­tetään kuvaus, arvo, lähipiirisuhde, sekä muut välttämättömät tiedot, jotka aut­tavat arvioimaan taloudellista asemaa liiketoimessa. (KirjaPA 1339/1997 2 luku 7 b §.)

Henkilöstöstä ja toimielimistä esitetään liitetiedoissa ollut henkilöstön määrä keskimääräisesti, sekä tilikauden tuloslaskelmalla erittelemättömät palkat, palkkiot, eläkekulut ja muut henkilösivukulut. Toimitusjohtajasta, hallituksesta ja hallintoneuvostoon kuuluvista jäsenistä varajäsenineen, sekä vastaavista toimielinten jäsenistä ilmoitetaan liitetiedoissa heille maksetut palkat ja palkkiot tehtävistään. Edellä mainituille toimielimien jäsenistä ilmoitetaan liitetiedoilla myös heille myönnetyt rahalainat, lainojen tilikauden aikaiset lisäykset ja vä­hennykset korko- ja muine ehtoineen, sekä annetuista vakuuksista ja

vastuusitoumuksista ilmoitetaan liitetiedoilla niiden määrä ja sisältö, sekä tehtävistä aiheutuneet eläkesitoumukset. (KirjaPA 1339/1997 2 luku 8 §)

Omistuksista muissa yhtiöissä esitetään yrityksen, nimi, kotipaikka, omistusosuus, viimeisimmän tilinpäätöksen oma pääoma, sekä voitto tai tappio tilikaudella. Nämä tiedot esitetään, jos omistusosuus on yrityksessä yksi viidesosa tai suurempi tai yrityksestä on rajoittamaton vastuu, jolloin esitetään myös yritysmuoto (KirjaPA 1339/1997 2 luku 9 §). Konserniin kuuluvan yrityksen on esitettävä liitetiedoissaan tiedot emoyrityksestä, joka laatii konsernitilinpäätöksen. Emoyrityksestä on esitettävä nimi ja kotipaikka. Liitetiedoissa on mainittava myös tieto, mistä tarvittaessa saadaan jäljennös konserniyhtiön tilinpäätöksestä. (KirjaPA 1339/1997 2 luku 10 §)

5 RAHOITUSLASKELMA

5.1 Rahoituslaskelman laatiminen

Kirjanpitolaki (KirjPL 1336/1997, 3 luku 1 § 3 kohta) sanoo, että suuryrityksessä on laadittava varojen hankinnasta ja käytöstä rahoituslaskelma. Suuryritykseksi määritellään kirjanpitolaissa (KirjPL 1336/1997, 1 luku 4 c §), jos kaksi raja-arvoa seuraavista ylittyi päättyneen ja sitä edeltäneen tilikauden tilinpäätöksen päivänä: 50 miljoona liikevaihtoa, 25 miljoonan loppusumma taseessa ja noin 250 henkeä palveluksessa.

Rahoituslaskelmalla kuvaa yhtiön tulosta ja taloudellista asemaa, joka perustuu tuloslaskelmaan ja taseeseen. Tuloslaskelma ja tase on laadittu suoriteperusteisesti ja rahoituslaskelmalla tapahtumat kuvataan maksuperusteisesti, jolloin yhtiön kassavirta kyetään arvioimaan paremmin (Suomen tilintarkastajat & Ovaska, 2023, s. 53). Rahoituslaskelman avulla kyetään seuraamaan yksittäistä yritystä ja vertailemaan yrityksiä keskenään, sekä saamaan kuva yrityksen taloudellisesta tilanteesta auttaen samalla tulevaisuudessa odotettavien

rahavirtojen ennakoimisessa (Leppiniemi & Kykkänen, 2023, s. 152). Liitteessä 4 on esitetty kohdeyrityksen rahoituslaskelma.

Kirjanpitolautakunta on laatinut yleisohjeen rahoituslaskelman laatimisesta, jossa todetaan, että kirjanpitolaki ja -asetus esittää rahoituslaskelmalle vain yleisluonteisia sääntöjä. Oikean riittävän kuvan antamiseksi kirjanpitolautakunnan antamasta yleisohjeesta voidaan poiketa. Rahoituslaskelmalla tulee esittää kirjanpitoasetuksen säätämät rahavirrat ja ne voidaan esittää myös yksityiskohtaisemmin tai eriä yhdistäen suppeammin. Laadinnassa on sovellettavissa olennaisuuden periaate hyvää kirjanpitolautakuntaa käyttäen. (Kirjanpitolautakunta, 2017, s. 4.)

5.2 Rahoituslaskelman sisältö

5.2.1 Liiketoiminnan rahavirta

Liiketoiminnan rahavirta kertoo, miten paljon tilikauden aikana liiketoiminta on tuottanut rahavirtoja. Rahavirran tuotto kertoo yhtiön toimintaedellytysten säilymisestä, oman pääoman sijoittajien tuoton maksukyvyistä, kyvystä tehdä uusia investointeja ja maksaa lainojaan ilman että tarvitsee turvautua ulkopuolisiin rahoituslähteisiin (KirPA 1339/1997, 2 luku 1 §). Liiketoiminnassa rahavirtaa ovat toiminta, joka tuottaa liikevaihtoa, sekä siihen kuuluvat menot ja erät, joita ei lueta investoinneiksi tai rahoitukseksi. Välittömät verot ovat mukana liiketoiminnan rahavirroissa silloin kun niitä ei ole esitetty investointien tai rahoituksen rahavirroissa. Maksetut korot ovat myös liiketoiminnan rahavirrassa esitettäviä eriä. (Suomen tilintarkastajat & Ovaska, 2023, s. 55.)

5.2.2 Investointien rahavirta

Investointien rahavirrat kertovat toteutuneen rahavirtojen käytöstä pitkän aikavälin kuluessa tulevien rahavirtojen kerryttämistä varten (KirPA 1339/1997, 2 luku 1 §). Investointien rahavirtoihin luetaan pysyvien vastaavien aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden, myös sijoitusten hankintaan, myyntiin tai

muuhun luovuttamiseen liittyvät maksut. Näihin luetaan myös lisäykset ja vähennykset vastaavien lainasaamisista. Investointien rahavirtoja ovat myös investointiavustukset, sekä avustuksin rahoitetut hankintamenot investoinneista, sekä korot, osingot ja muut vastaavanlaiset tulot sijoituksista, jotka kuuluvat pysyviin vastaaviin, elleivät ne ole liiketoiminnan rahavirroissa. (Kirjanpitolautakunta, 2017, s. 6–7.)

5.2.3 Rahoituksen rahavirta

Rahoituksen rahavirrat esittävät tilikauden aikaiset muutokset omassa ja vieraassa pääomassa (KirPA 1339/1997, 2 luku 1 §). Nostetut lainat ja lainojen lyhennysten suoritukset tilikaudella ovat erikseen esitettyinä rahoituksen rahavirran osana. Kertaluonteisten erien raportointi tapahtuu liiketoimintojen, investointien tai rahoituksen rahavirroissa riippuen niiden luonteesta (Suomen tilintarkastajat & Ovaska, 2023, s. 55). Rahoituksen rahavirtoihin luetaan maksulliset pääoman lisäykset, omien osakkeiden lunastus, hankinta ja luovutus, osinkojen tai muu varojen jakaminen, sekä saadut ja annetut maksetut konserniavustukset. (Kirjanpitolautakunta, 2017, s. 7.)

Rahoituslaskelmalla oleva yhteismäärä rahavirroista täsmätään laskelmalla lopussa taseessa olevien rahavirtojen tilikauden muutokseen. Käteisvarat ja muut käteisvarat kuuluvat rahavirtoihin. Taseessa olevat sijoitukset vaihtuvien vastaavien rahoitusarvopapereissa katsotaan kuuluvan rahoitusvirtoihin. Enintään kolmen kuukauden takaisinmaksuajalla tilikauden päättymisestä olevat noteeratut sijoitusten joukkovelkakirjalainat kuuluvat myös rahavaroihin. Tietyt rahavarat jätetään pois rahoituslaskelmalta. Tällaisia rahavaroja ovat noteerattujen osakkeiden sijoitukset, määräaikaisten talletukset, jotka ovat pitkäaikaisia, pantatut rahavarat, luottolimiitin nostamatta oleva osa luottolisella pankkitilillä, eikä konserni pankkitili. (Suomen tilintarkastajat & Ovaska, 2023, s.55–56.)

5.3 Rahoituslaskelman esittäminen

Rahoituslaskelman voi esittää suoralla tai epäsuoralla menetelmällä. Suorassa laskelmassa käytetään bruttomääristä esitystapaa ja epäsuorassa nettomääristä. Epäsuoraa menetelmää käytettäessä tuloslaskelman voitosta tai tappiosta ennen satunnaisia eriä oikaistaan kassaperusteiseksi käyttöpääoman muutos, tilinpäätöksen jaksotuserät ja muut ei-kassaperusteiset erät, jolloin saadaan liiketoiminnasta nettosuuruinen rahavirta selville. Ainoa ero suoran ja epäsuoran rahoituslaskelman välillä on rahavirran esittämistapa. Rahoituksesta ja investoinneista molemmat laskentatavat käyttävät samanlaista esittämistapaa rahavirroista. Kirjanpitolautakunnan suositus on käyttää informatiivisempaa suoraa rahoituslaskentaa. (Kirjanpitolautakunta, 2017, s. 15.)

6 TUTKIMUKSEN SUORITTAMINEN

6.1 Kohdeyritys

Toiminnallisen työn tutkimuksen kohteena on Suomessa toimiva yritys, joka on osa Euroopan laajuista ketjua. Ketju on yksi Euroopan suurimpia alallaan ja se on osa suurempaa maailmanlaajuista konsernia. Yrityksessä on Suomessa töissä noin 350 työntekijää ja se toimii usealla eri paikkakunnalla. Taloushallinnon toiminnot ovat jakautuneet Suomen toimintoihin ja osa toiminnoista hoidetaan yrityksen Euroopan taloushallintokeskuksessa. Pari vuotta sitten yrityksessä suoritettiin talouden hallintajärjestelmän uudistus ja käyttöön otettiin Microsoft Dynamics 365 -järjestelmä, D365 Finance & Operations. Järjestelmä on käytössä laajasti yrityksessä Euroopan tasolla ja se on suurimmaksi osaksi räätälöity yrityksen tarpeiden mukaiseksi.

6.2 Tutkimusmenetelmät

Menetelmänä tutkimuksessa käytetään toiminnallista tutkimusta. Toiminnallisen opinnäytetyön tarkoituksena on luoda kohderyhmää eli organisaatiota palveleva tuotos, joka on sovellettavissa kehittäessä toimintaympäristöä (Kostamo ym., 2022, s.11). Toiminnallisessa työssä yhdistetään ammatillinen teoria ja käsitteistö työn käytäntöihin ja niiden avulla saadaan luotua ratkaisuja, jotka kehittävät työn tekemistä ja sen laatua (Kostamo ym., 2022, s. 75). Havainnoimalla ja keskusteluilla työn käytännön puitteissa pyritään saamaan havaintoja työn kannalta oleellisista vaiheista, joissa ohjeistus on tarpeellista. Käytännön työtilanteissa ohjeistukseen tarvittava tieto koostuu alalla olevista käytännöistä, joista alalla toivat ammattilaiset luovat tarvittavaa tietoa materiaalin vaatimuksista. Kehittymisen kannalta yksittäisen alalla työskentelevän tieto on tärkeässä asemassa tavoitteena olevan tuotoksen sisällön kannalta. (Kostamo ym., 2022, s. 21.)

6.3 Aineistonkeruumenetelmät

Toteutukseen käytetään olemassa olevaa teorian tietoa, havainnointia ja keskusteluja yrityksen tilinpäätökseen osallistuvien kanssa, sekä omien havainnointien ja käytännön työn tilanteista laadittujen muistiinpanojen avulla. Edellä mainitulla toteutuksella saadaan paras mahdollinen kuva yrityksen tilinpäätöksiin liittyvistä toiminnoista ja eri työvaiheista. Eri toimintojen ja työvaiheiden seuranta suoritetaan tilinpäätöksen aikana ja tämän jälkeen laaditaan valmiiksi kerätyn tiedon perusteella ohjeistus.

6.4 Aineiston analyysimenetelmät

Opinnäytetyön tutkimuksessa kerätty aineisto, teoria, muistiinpanot, havainnoinnin tulokset ja keskustelut on kirjattu muotoon, jossa niiden käsittely ja koostaminen yhdeksi kokonaisuudeksi on tarkoituksenmukaista. Useista eri vaiheista koostuva käytännön työnteon materiaali on kerätty talouden hallintajärjestelmästä. Ohjemateriaali on kerätty yhdeksi vaihe vaiheelta eteneväksi kokonaisuudeksi, jotta saadaan aikaiseksi työn tekemisen helpottamisen kannalta järkevä kokonaisuus.

6.5 Tutkimuksen eettisyys ja luotettavuus

Opinnäytetyön tekemisessä ei ole käytetty henkilötietoja. Opinnäytetyön aikana käytyjen keskustelujen asianosaisista ei jaeta, eikä työssäkään esitetä mitään tietoja. Mitkään edellä mainitut asiat eivät ole olleet oleellista tietoa työn tekemisen kannalta. Yrityksen sisäisiksi luettavia tietoja ei käydä läpi tässä opinnäytetyössä, näitä ovat muun muassa tase-erittelyjen sisäiseksi luokiteltava tieto. Myös muu yrityksen kannalta salaiseksi luokiteltavaa tietoa ei esitetä opinnäytetyössä.

Tulosten opinnäytetyössä tulee olla luotettavia eli ne ovat oikeita. Tutkimusprosessia aloittaessa on jo heti otettava huomioon tutkimuksen luotettavuuskysymykset. Reliabiliteetti on tutkimuksesta saatujen tulosten pysyvyyttä eli

toistettaessa tutkimus, saadaan sama tulos kuin ensimmäisen tutkimuksen tulokset. Validiteetti on oikeiden asioiden tutkimista käyttäen oikeanlaisia menetelmiä, jotta tutkimuksen tulokset olisivat päteviä ja luotettavia (Kananen, 2015, s. 342–343). Opinnäytetyössäni aineisto on kerätty ja ohjeistus laadittu yritykseltä saatujen tietojen ja tarpeiden mukaan. Aihealue on määritelty myös lakien ja asetusten kautta, joten tämä myös poissulkee sen asian, että käytössä voisi olla epäluotettavaa materiaalia, kun käytetään virallisia tietoja ja niihin tukeutuvaa materiaalia, jolloin arvioitu luotettavuus tutkimuksen tuloksiin on hyvä.

7 TUTKIMUSTULOKSET

7.1 Kohdeyrityksen kirjanpito ja ohjelmisto

7.1.1 Kohdeyrityksen kirjanpito

Tilinpäätösvientien perusteet ja dokumentointi saadaan useista eri lähteistä, joista kerrotaan tarkemmin tutkimustuloksissa. Tilinpäätöksen tilinpäätösvientien tekeminen on kirjanpidon tehtävä. Tilinpäätösvienteihin liittyvien materiaalien käsittelyn avaaminen antaa vastaukset opinnäytetyön pääongelmaan eli miten saadaan luotua ohjeistus, joka hyödyttää yritystä tilinpäätöksen laadinnassa ja samalla nämä auttavat vastaamaan kysymykseen mitkä ovat ne ongelman kannalta oleelliset asiat, joihin ohjeistuksen pitää antaa vastaukset. Yritys ei laadi Suomen tilinpäätöksen yhteyteen konsernitilinpäätöstä, mutta yhtiö yhdistellään tytäryhtiönä eurooppalaiseen emoyhtiön konsernitilinpäätökseen.

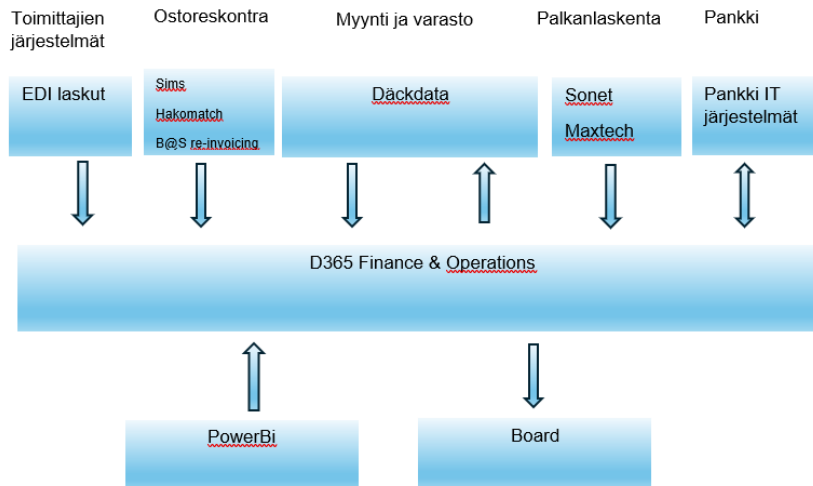
Tilinpäätöksessä tarvittavien osien ymmärtäminen ja tilinpäätökseen tulevien tietojen perusteiden ymmärtäminen edesauttaa tarvittavien kirjausten kirjaamisessa. Oikea tieto antaa oikean kirjattavan tiedon tilinpäätökseen. Kirjausten laadinnassa auttaa se, että ymmärtää, mistä tiedot löytyvät ja että ne ovat

saatavilla. Kokemus ja ohjeistukset materiaalien perusteella auttavat oikeanlaisten kirjausten tekemisessä järjestelmään. Teoreettinen tieto tilinpäätöksestä edesauttaa ymmärtämään tilinpäätöksen laadinnassa ja ohjeistuksessa tarvitaan tieto tästä tiedon kulusta ja sen kirjaamistavasta.

7.1.2 Kohdeyrityksen kirjanpidon ohjelmistot

Kohdeyritys käyttää kirjanpidossa D365 Finance & Operations, jäljempänä D365 F&O, taloushallinnon järjestelmää. D365 F&O on Microsoftin pilvipohjainen ERP-järjestelmä. Kohdeyrityksessä on käytössään tilikartta, joka on yhteinen muiden saman yrityksen muualla Euroopassa toimivien ja D365 F&O:ta käyttävien kanssa. Joiltain osin taloushallinnon käytössä on vielä osakirjanpidon ohjelmistoja, jotka käyttävät tilikarttaa, jossa on käytössä edellinen käytössä ollut tilikartta. Osittain tämän vuoksi on eri ohjelmistojen kanssa jouduttu tekemään tiedon siirron kannalta muuntotaulukko ohjelmistojen välille, joka muuntaa vanhan tilikartan tilit uusiksi käytössä oleviksi tileiksi. Tällainen on esimerkiksi ostoreskontran laskujen käsittely ohjelmiston ja D365 F&O:n välillä. Palkanlaskennan käyttämän Sonet-ohjelmiston ja D365 F&O:n välillä ei tällaista välikappaletta ole, jonka vuoksi palkanlaskennan materiaali täytyy siirtää manuaalisesti tiedostoina kirjanpitoon ja muuntaa siellä D365 F&O:n kirjattavaan muotoon. Tästä jäljempänä enemmän palkkojen käsittelyn yhteydessä.

Kirjanpitoon tilinpäätökseen tarvittava tieto muodostuu seuraavana olevan kuvion mukaisella tavalla.

Kuvio 2. Tilinpäätös materiaalien kanavat

Däckdata on ohjelmisto, joka on käytössä myynnissä ja varastokirjanpidossa. Tuotteiden ja palveluiden myyntitulot siirtyvät myyntireskontraan laskuina Däckdatasta, joitain epäsuoria tuottoja myyntireskontra laskuttaa D365 F&O:n kautta. Käteismyynnit kirjataan suoraan pääkirjaan, joista kirjaustositteet saadaan Power Bi raportointijärjestelmästä. PowerBi hakee tiedot Datalake-tietovarastosta, johon Däckdatan tiedot siirretään vähintään kerran päivässä. Käteismyynnit tulevat siis Däckdatasta. Kulut kulkevat pääosin ostolaskuina Sims-ostolaskujen käsittelyohjelmiston kautta ja räätälöidyn Hakomatch-ohjelmiston kautta. Kuluja muodostuu myös B@S re-invoicingin kautta, joka on alihankkijoiden itselaskutusjärjestelmä, jonne he muodostavat tekemästään työstä tilauksen, josta muodostuu yritykselle ostolasku ja loppuasiakkaan edelleen veloitusta varten myyntilasku, joka siirtyy muiden myyntilaskujen mukana Däckdatasta myyntireskontraan.

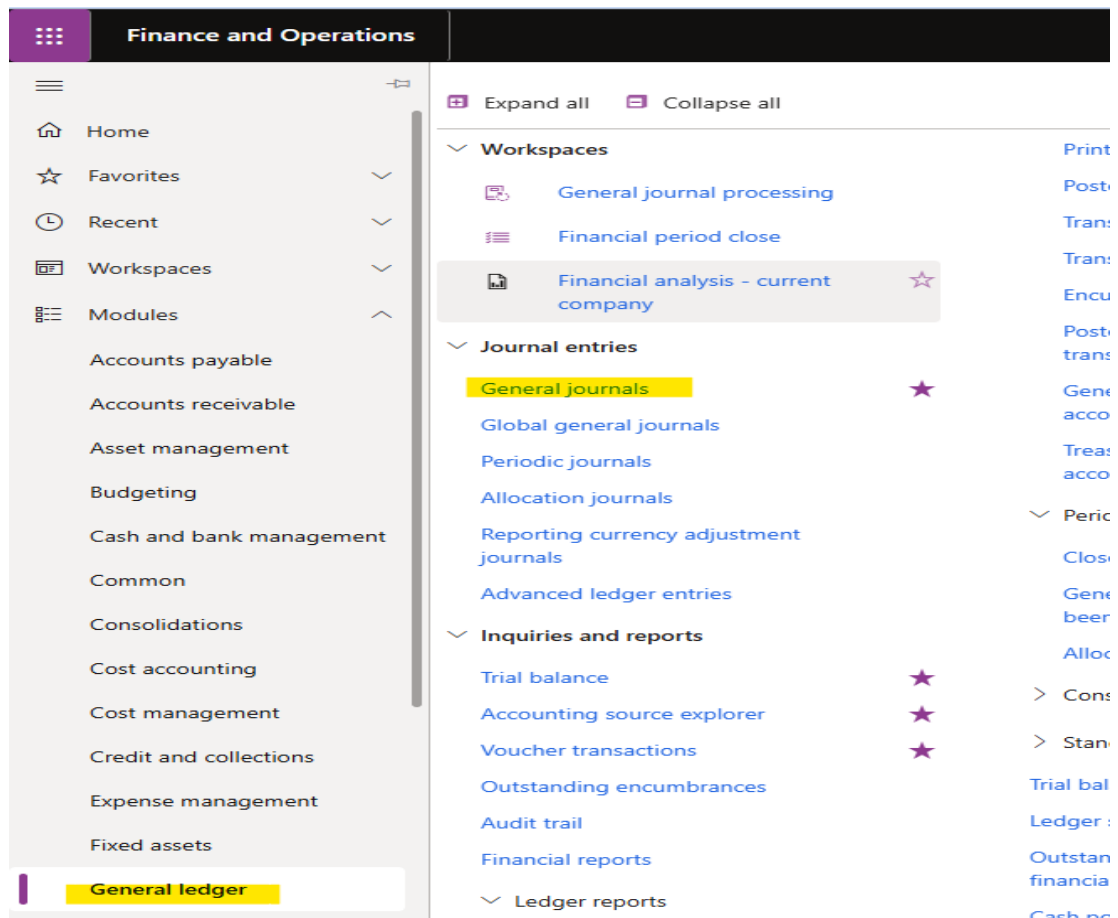
7.1.3 Kirjanpidon viennit

Kirjanpitoon kirjattavat tiedot tulevat osakirjanpidoista, pääasiassa ostoreskontrasta, myyntireskontrasta, palkanlaskennasta ja business controllerin kautta. Suomalaista tilinpäätöstä laadittaessa ei tarvitse huomioida IFRS:n mukaista vuokrasopimusten leasingvastuuvulkaa, eikä pysyvien vastaavien vuokrasopimuksia. Konsernin sisäisten varausten tietolähteenä ovat

konserniyhtiöiden lähettämät tiliotteet ja vahvistukset. Board on konsernin sisäinen raportointijärjestelmä.

Manuaalisesti kirjattavia menoja on jonkin verran asiakkaille menevien palautusten ja hyvitysten vuoksi. Laskutusmyynnistä kuukauden viimeinen laskutus ajetaan seuraavan kuukauden 1. työpäivä. Laskut päivätään edellisen kuukauden viimeiselle päivälle, jotta ne tulevat oikealle kaudelle kirjanpidossa. Kirjanpidossa tuloslaskelmaan menevät kulukirjaukset kirjataan kullekin tulosityksikölle määritellyn kustannuspaikan mukaisesti. Taseeseen tulevat kirjaukset kirjataan käyttäen tasetilien kustannuspaikkaa.

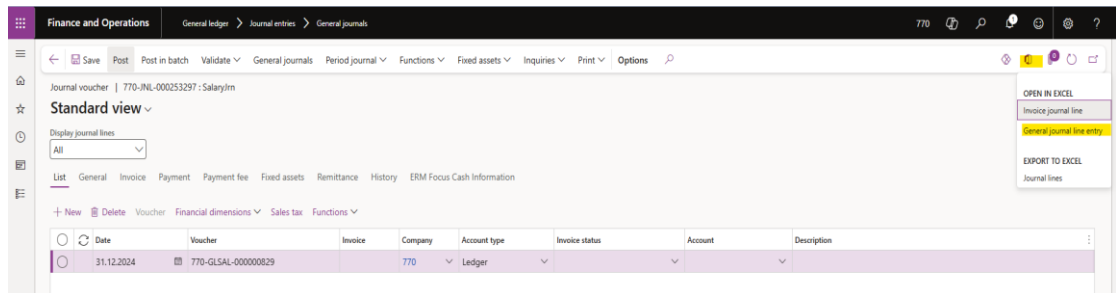
Kirjattaessa tilinpäätökseen liittyviä tositteita, käytetään D365 F&O:ssa General Ledger kirjauksia. General Ledger on kirjanpidon osio D365 F&O järjestelmässä, jossa kirjataan myös kirjanpitoon liittyvät tositteet. Kuvassa 4 on General Ledger D365 F&O:sta.

Kuva 4. D365 F&O General ledger valinta

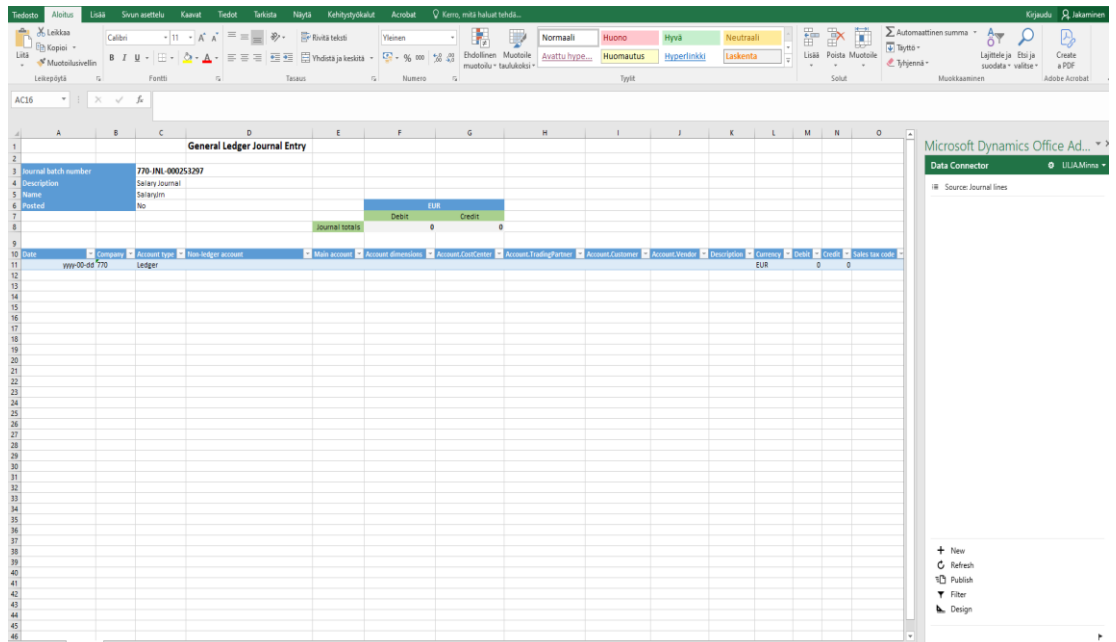
General ledger toiminnosta valitaan tositteiden luontia varten General journals, josta valitaan kirjaukseen sopiva tosittelaji, esimerkiksi palkat ovat salary journal ja työntekijöiden kulujen kirjaus tapahtuu expense journalilla. Oikean tosittelajin valinnalla helpotetaan eri kirjausten löytymistä järjestelmästä.

Pidempien tositteiden kirjauksessa kirjauksen apuna on Excel-pohjainen tositepohja. Kuvassa 5 on tositteella tapahtuva Excel-pohjan valinta.

Kuva 5. Excel-pohjaisen tositepohjan valinta

Excel-pohjassa tarittavat tiliointitiedot ovat nopeampia käsitellä. Pohjassa pystyy tarvittaessa käyttämään kirjausta nopeuttamaan kopiointia, jolloin riveille tulevat samanlaiset tiedot, kuten päivämäärät, Description-kuvaus ja valuutta pystytään kopioimaan riveille. Kuvassa 6 D365 F&O:n tiliointipohja.

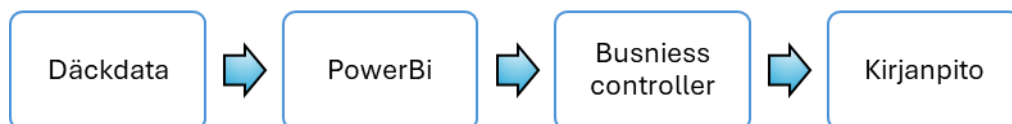

Kuva 6. D365 F&O tiliointipohja

Samanlaisina toistuvien kirjausten tositteiden laadintaa helpottaa tietojen etukäteen vieminen valmiiksi tehtyihin Excel-pohjiin. Varsinainen kirjaus tapahtuu korvaamalla edelliset kirjatut tiedot uusilla tiedoilla, jolloin käytännössä valmis pohja kopioidaan ja liitetään D365 F&O:n pohjaan ja pohjan Publish, julkaisu, toiminnolla tiedot siirtyvät tositempohjalle D365 F&O:ssa.

7.1.4 Varaston muutos

Tuloslaskelman varastojen muutokset kirjautuvat Power Bi:stä tulevan varaston arvon mukaisesti. Power Bi:hin tämä arvo tulee Däckdatan kautta varastotapahtumien kirjausten mukaisesti. Varaston muutos -kirjaus perustuu osittain arvioon ja keskimääräisiin tuoteryhmäkohtaisiin oikaisuihin, koska varastojärjestelmä ei mahdollista kaikilla alennuksilla oikaistun tuotekohtaisen hinnan seuraamista. Kirjanpitoon varaston arvoa kirjattaessa nämä lopulliset alennukset otetaan huomioon arvionvaraisesti perustuen sopimuksiin. Lopullinen alennus verrattuna tuotekohtaiseen alennukseen voi erota laskualennuksen prosentin tai toimittajan vuosihyvityksen takia. Varaston arvo kirjautuu taseen vaihtuviin vastaaviin. Alla olevassa kuviossa on varaston arvon muutoksen tiedon kulun kuvaus kirjanpidolle.

Kuvio 3. Varaston arvon muutos

Varaston muutoksen kirjaus D365 F&O:ssa tapahtuu Business controllerin laattiman taulukon tiedot kirjaamalla. Varaston arvonalennuksen tulosvaikutus jaetaan määritellyille kustannuspaikoilleen. Varaston arvonalennukseen vaikuttaa esimerkiksi tuotteiden kiertoaika, joten nopeuttamalla varaston kiertoa voidaan arvonalennusvarausta pienentää.

7.1.5 Palkat

Palkat kulkevat erillisen palkkahallinnon Sonet-ohjelmiston kautta, josta palkanlaskenta lähettää tiedot kirjanpitoon. Palkanlaskennasta tulevat kuukausi- ja tuntipalkat, sekä näiden lomavaraukset. Tunti- ja kuukausipalkat voidaan kirjata useamassa eri maksuerässä. Sonetin ja D365 F&O:n välillä ei ole yhteyttä, joten palkanlaskennan lähettämä materiaali tulee DAT-muodossa. Kuvassa 7 on palkkahallinnon järjestelmän lähettämät tiedot.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P
1	770;PALKAT	;	13995;00001;46;1;00000000;	13995;G000.421008.BD4							;0001623443.42;02;158;160;000000;250228;46;	;				
2	770;PALKAT	;	13995;00002;46;1;00000000;	13995;G000.431001.BD4							;0000332805.98;02;158;160;000000;250228;46;	;				
3	770;PALKAT	;	13995;00003;46;1;00000000;	13995;G001.711005.BD4							;0000032701.60;02;158;161;000000;250228;46;	;				
4	770;PALKAT	;	13995;00004;46;1;00000000;	13995;G002.711005.BD4							;0000022407.24;02;158;161;000000;250228;46;	;				
5	770;PALKAT	;	13995;00005;46;1;00000000;	13995;G003.711005.BD4							;0000019729.28;02;158;161;000000;250228;46;	;				
6	770;PALKAT	;	13995;00006;46;1;00000000;	13995;G004.711005.BD4							;0000031174.20;02;158;161;000000;250228;46;	;				
7	770;PALKAT	;	13995;00007;46;1;00000000;	13995;G005.711005.BD4							;0000006651.60;02;158;161;000000;250228;46;	;				
8	770;PALKAT	;	13995;00008;46;1;00000000;	13995;G006.711005.BD4							;0000009726.96;02;158;161;000000;250228;46;	;				
9	770;PALKAT	;	13995;00009;46;1;00000000;	13995;G010.711005.BD4							;0000008675.64;02;158;161;000000;250228;46;	;				
10	770;PALKAT	;	13995;00010;46;1;00000000;	13995;G012.711005.BD4							;0000011069.28;02;158;161;000000;250228;46;	;				
11	770;PALKAT	;	13995;00011;46;1;00000000;	13995;G014.711005.BD4							;0000010348.32;02;158;161;000000;250228;46;	;				
12	770;PALKAT	;	13995;00012;46;1;00000000;	13995;G015.711005.BD4							;0000012192.02;02;158;161;000000;250228;46;	;				
13	770;PALKAT	;	13995;00013;46;1;00000000;	13995;G017.711005.BD4							;0000011638.08;02;158;161;000000;250228;46;	;				
14	770;PALKAT	;	13995;00014;46;1;00000000;	13995;G018.711005.BD4							;0000013710.30;02;158;161;000000;250228;46;	;				
15	770;PALKAT	;	13995;00015;46;1;00000000;	13995;G019.711005.BD4							;0000006011.03;02;158;161;000000;250228;46;	;				

Kuva 7. Palkkatiedot DAT-muodossa

Tämä materiaali pitää tallentaa Excelissä XLS-muotoiseksi ennen kirjausta ja muuntaa tiedot niin, että se pystytään kirjaamaan D365 F&O:ssa käyttäen General Ledgerin palkkojen tositelajia Salary Journal. Kahdessa Sonetin kautta tulleessa tiedoston sarakkeessa on useampia tietoja, jotka täytyy jakaa omiin sarakkeisiin ja summa muuntaa Excelin korvaa toimintoa käyttäen niin, että muodostuu maksettu summa. Sarakkeessa A ja F ovat jaettavat tiedot ja sarakkeessa K on palkkasumma, joka muunnetaan. Kuvassa 8 ohjeistetaan sarakkeiden A ja F tietojen jako.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P
1	770;PALKAT	;	13995;00001;46;1;00000000;	13995;G000.421008.BD4							;0001623443.42;02;158;160;000000;250228;46;	;				
2	770;PALKAT	;	13995;00002;46;1;00000000;	13995;G000.431001.BD4							;0000332805.98;02;158;160;000000;250228;46;	;				
3	770;PALKAT	;	13995;00003;46;1;00000000;	13995;G001.711005.BD4							;0000032701.60;02;158;161;000000;250228;46;	;				
4	770;PALKAT	;	13995;00004;46;1;00000000;	13995;G002.711005.BD4							;0000022407.24;02;158;161;000000;250228;46;	;				
5	770;PALKAT	;	13995;00005;46;1;00000000;	13995;G003.711005.BD4							;0000019729.28;02;158;161;000000;250228;46;	;				
6	770;PALKAT	;	13995;00006;46;1;00000000;	13995;G004.711005.BD4							;0000031174.20;02;158;161;000000;250228;46;	;				
7	770;PALKAT	;	13995;00007;46;1;00000000;	13995;G005.711005.BD4							;0000006651.60;02;158;161;000000;250228;46;	;				
8	770;PALKAT	;	13995;00008;46;1;00000000;	13995;G006.711005.BD4							;0000009726.96;02;158;161;000000;250228;46;	;				

Kuva 8. Tietojen jakaminen omiin sarakkeisiin

Teksti sarakkeisiin toiminnolla aukeaa ohjattu tekstin jakaminen sarakkeisiin, jonka avulla tiedot saadaan omiin sarakkeisiinsa käsiteltävään muotoon Excelissä. Korvaus-toimintoa käytetään sarakkeessa K, jossa korvataan käytetty piste pilkulla, jolloin saadaan oikeat summat käytettäväksi D365 F&O kirjauksessa. Sonetissa on käytössä vielä vanhan tilikartan mukaiset tilit, joten näiden muuntamiseen pitää käyttää Excelissä PHAKU toimintoa, käyttäen erillistä tilikartan muuntotaulukkoa, jossa on kirjattuna vanhan tilikartan mukaisten tilien vastine uuteen tilikarttaan. Kuvassa 9. taulukko lisätynä sarakkeilla, joihin haetaan uudet tilit.

	G	H	I	J	K	L	M	N	O
				KP D365		Tili D365		YHT	
1	0	13995	G000		421008		BD4	1623443	
1	0	13995	G000		431001		BD4	332806	
1	0	13995	G001		711005		BD4	32701,6	
1	0	13995	G002		711005		BD4	22407,24	
1	0	13995	G003		711005		BD4	19729,28	
1	0	13995	G004		711005		BD4	31174,2	
1	0	13995	G005		711005		BD4	6651,6	

Kuva 9. Excel taulukko PHAKU-toimintoa varten

Tiliöintiin tarvittavat kustannuspaikat lisätään sarakkeeseen KP D365-kohtaan käyttäen kaavaa =77000&oikea(I2;3), jolloin saadaan kustannuspaikka oikeaan muotoon esimerkiksi 77000000. Kaava kopioidaan saman sarakkeen riveille. PHAKU-toiminnolla alla kuvassa 10 haetaan tilit.

Funktion argumentit

PHAKU

Hakuarvo K2 = 421008

Taulukko_matriisi [tilit.xlsx]Taul1!\$B:\$D = {...}

Sar_indeksi_nro 3 = 3

Alue_haku 0 = EPÄTOSI

= 4210008

Hakee solun arvoa taulukon vasemmanpuoleisimmasta sarakkeesta ja palauttaa arvon samalla rivillä määritetystä sarakkeesta. Oletusarvoisesti taulukon tulee olla lajiteltu nousevassa järjestyksessä.

Alue_haku määrittää, miten arvo etsitään: TOSI = etsitään 1. sarakkeesta (nousevasti lajiteltu) lähin vastine; EPÄTOSI = etsitään täsmällinen vastine.

Kaavan tulos= 4210008

[Tämän funktion ohje](#) OK Peruuta

Kuva 10. PHAKU-toiminnon argumentit

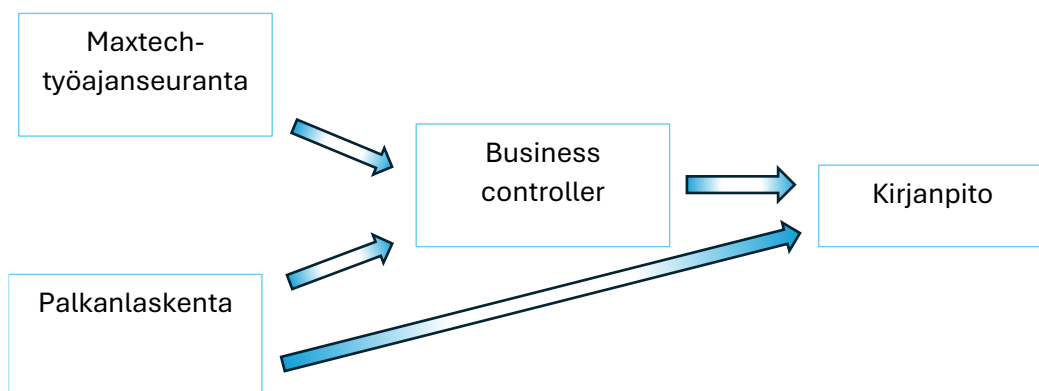
Hakuarvona käytetään palkkataulukon tiliä sarakkeesta K, taulukkomatriisina on erillinen Excel-muuntotaulukko, jossa on vanhat tilit ja niiden D365 F&O:ta vastaavat tilit. Sar_ind_nro on erillisen taulukon sarake, jossa on uusi tili. Alue_hakuna 0=epätosi. Alla olevassa kuvassa 11 on erillinen Excel-muuntotaulukko

	A	B	C	D	E
1	Company	Tili Coda	Tilin nimi Coda	Tili D365	Tilin nimi EGC
2	770	101001	SHARE CAPITAL	1010000	SHARE CAPITAL
3	770	104001	SHARE PREMIUM	1040000	PREMIUMS LINKED TO SHARE CAPITAL
4	770	106002	RETAINED EARNINGS	1062000	RETAINED EARNINGS
5	770	105001	RESERVE FOR INVEST UNRE	1062200	Reserve for invested non restricted equity
6	770	106003	NET RESULT OF THE PERIOD	1100000	NET RESULT OF PREV YEAR BEFORE THE ANNUAL MEETING
7	770	158001	PROVISION RESTRUCTURING C	1580000	PROVISIONS FOR RESTRUCTURING COSTS
8	770	163802	ACCRUED INTEREST EXPEN!	1638000	ACCRUED INTEREST EXPENSE
9	770	163815	ACCRUED INTEREST EXP LEA	1638016	ACCRUED INTEREST EXPENSE LEASE CONTRACTS
10	770	166001	ST FIN DEBT LEASE CONTRA	1660000	REMAINING FI DEBT ON LEASE CONTRACTS - ST PORTION
11	770	166501	LT FIN DEBT LEASE CONTRA	1665000	REMAINING FI DEBT ON LEASE CONTRACTS - LT PORTION
12	770	171001	SHORT TERM LOANS WITH I	1710000	FI DEBTS WITH GROUP COMPANIES - ST PORTION
13	770	171501	LONG TERM LOANS WITH G	1715000	FI DEBTS WITH GROUP COMPANIES - LT PORTION
14	770	205001	CAPITALISED SOFTWARE	2050000	SOFTWARE
15	770	207001	GOODWILL (CUSTOMER LIS	2070000	CUSTOMER LIST
16	770	208001	INSTALLATION CHARGE	2080000	OTHER INTANGIBLE FIXED ASSETS
17	770	211001	CAPITALISED LANDS	2110000	LANDS
18	770	213001	CAPITALISED LONG LEASEH	2130000	BUILDINGS
19	770	215001	CAPITALISED EQUIPMENT	2150000	EQUIPMENTS AND DIMENSIONAL TOOLING
20	770	218001	CAPITALISED HARDWARE	2180000	COMPUTER AND TELECOM EQUIPMENTS

Kuva 11. Excel-muuntotaulukko vanhasta tilikartasta uuteen

PHAKU-toiminnon taulukkomatriisissa käytetään valintana sarakkeita B, C ja D. Vanha tili on sarakkeessa B ja uusi tili sarakkeessa D.

Palkkavarauksien kirjaukset tulevat osittain työajanseurannan ja palkanlaskennan tiedoista. Alla oleva kuvio esittää palkkavarauksen kirjausten tietojen kulun kirjanpidon kirjattavaksi.

Kuvio 4. Palkkavarausten muodostuminen.

Palkkavarauksista näiden kautta muodostuvat bonuspalkkavaraukset, sekä vuokratyövoimasta aiheutuvat varaukset. Palkkoihin kuuluvat varaukset

kirjataan vastaaville palkka- ja sosiaalikulujen tileille jakaen nämä samalla omille kustannuspaikoilleen. Vastakirjauksena on siirtovelkojen erääntyvät palkat, salary due, tili. Varauksille tehdään kirjauksen yhteydessä käänteinen, reverse, toiminto, johon valitaan yleensä toimintopäiväksi seuraavan kuukauden ensimmäinen päivä. Tämä toiminto tekee automaattisesti seuraavalle kuukaudelle vastakirjauksen, jolloin tarvittavaa vastakirjausta ei tarvitse suorittaa manuaalisesti.

7.1.6 Tilinpäätös

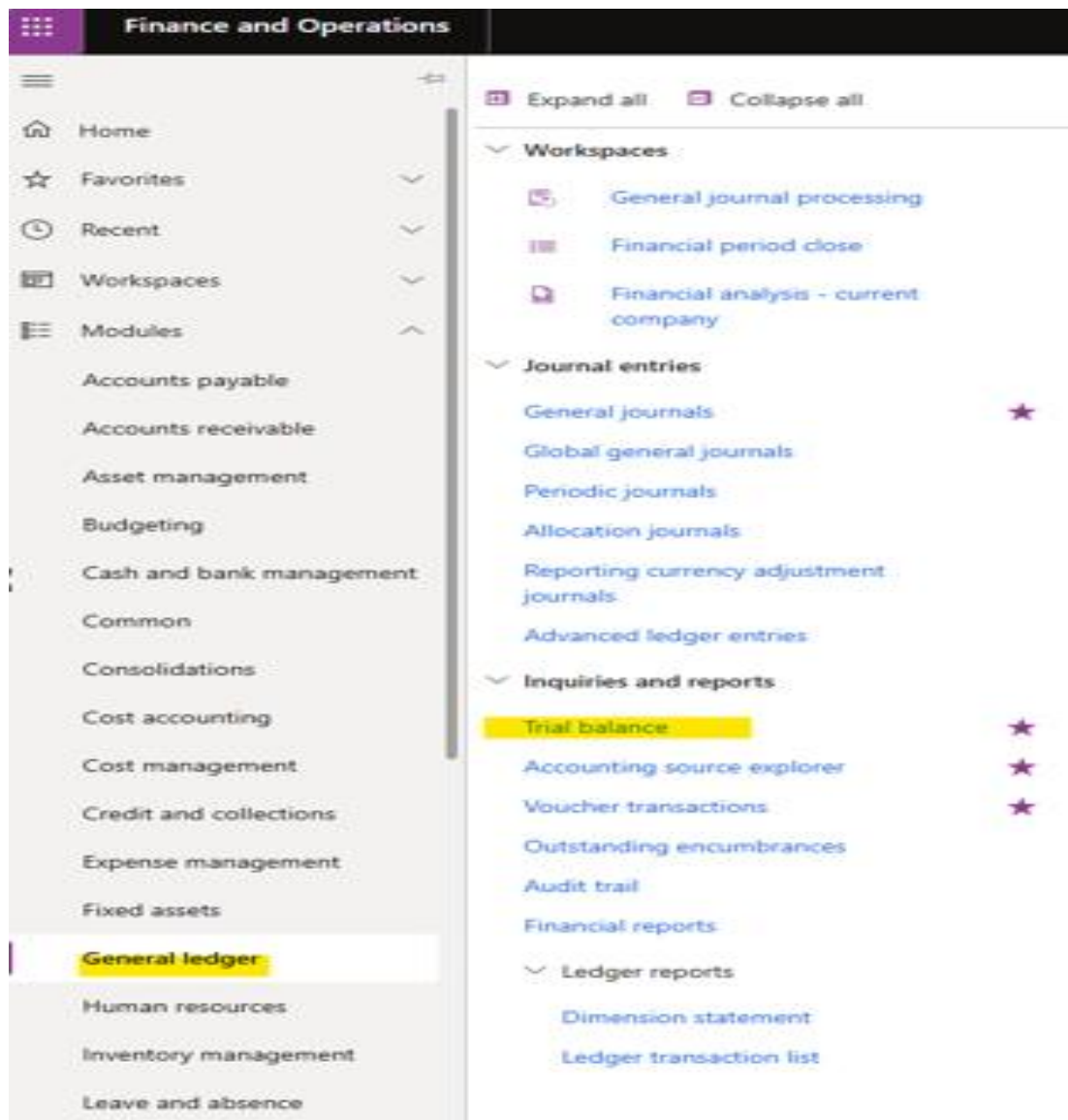
Tilinpäätöksessä pyritään varaamaan oleellisesti tiedossa olevat kulut ja tuotot. Varauksiin sisäisistä tuotoista ja kuluista saadaan tieto konserniyhtiöiden lähettämistä tiliotteista ja vahvistuksista. Konserniyhtiöiden lainojen kirjaukset tulevat omalla tiliotteellaan, samoin näille lainoille tulevat korot. Varauksiin tarvittavat kirjaustiedot tulevat pääasiassa kirjanpitoon business controllerilta. Ostoreskontrasta saadaan laskujenkierto-ohjelmistosta siellä avoinna olevien, mutta ei vielä talouden varsinaiseen ohjelmistoon siirtymättömien laskujen summa, joka on omana varauksenaan ja varaus puretaan seuraavana kuukautena. Rahatilien tiedot tulevat pankin tiliotteelta, joka on täsmättävä päättössaldoltaan kirjanpidon loppusaldoon. Tiliotteista tulee kaksi eri tiedostoa. Viitesuoritukset tulevat myyntireskontraan ja muista suorituksista tiliote tulee Bank-osakirjanpidon kautta pääkirjaan. Tämän Bank-osakirjanpidon tulee täsmätä pankin tiliotteeseen, koska muutoin täsmäytys ei onnistu ja osakirjanpidon tulee myös täsmätä pääkirjaan.

Jokaisen osakirjanpidon osalta järjestelmässä on subledger to General ledger -täsmäytysajo. Tässä täsmäytysajossa ei saa olla eroa, kun osakirjanpidon kausi suljetaan. Kauden sulkemisen jälkeen vanhaa kautta ei avata mahdollisia korjauksia varten vaan tilinpäätösvaiheen korjaukset tehdään suoraan tilinpäätökseen Excelissä.

7.2 Tase-erittelyiden laadinta

7.2.1 Tase-erittelyiden laadintaohjeet käytännössä

Tase-erittelyihin saatavat tiedot tileittäin saadaan D365 F&O:ssa kirjanpidon, General Ledger, osion Trial balancen tietojen kautta. Kuva 12 esittää valintaa tase-erittelyiden laadintaa aloittaessa.

Kuva 12. Trial balance tase-erittelyt

Alla olevassa kuvassa 13 on D365 F&O:n hakukenttä valinnat tase-erittelyjen hakua varten. Aikaväliksi määritellään haluttu aikaväli. Tässä kuvassa tilikausi. Financial dimension set määrittelee, millaisessa muodossa haluaa etsiä tilit.

Kuvassa Account+Trading Partner valinnalla saadaan hakuun tilit kumppanitasolla eli konsernin sisäiset viennit. Konsernin sisäisistä vienneistä laaditaan yleensä oma tase-erittelynsä.

Trial balance

Standard view ▾

Parameters

DATE RANGE

From date: 1.1.2024 To date: 31.12.2024 Date interval:

DATA TO INCLUDE

Financial dimension set: Account + TradingPartner Posting layer: Current

Kuva 13. Tase-erittely tileittäin

Tase-erittelyjä laadittaessa saadaan taseen tilit, kun tileistä valikoidaan mukaan taseeseen kuuluvat tilit. Alla olevassa kuvassa 14 valintana käytetään ennen 5999999 olevat tilit, koska tilikartan mukaisesti edellä mainitun luvun jälkeiset tilit ovat tuloslaskelman tileihin kuuluvia.

Trial balance

Standard view ▾

Parameters

Filter:

☐	MainAccount	TradingPartner	Name
☐			SHARE CAPITAL-
			PREMIUMS LINKED TO SHARE CAPITAL
			RETAINED EARNINGS-
			NET RESULT OF PREV YEAR BEFORE TH
			ACCRUED INTEREST EXPENSE-COMPA
			ACCRUED INTEREST EXPENSE LEASE C
			REMAINING FI DEBT ON LEASE CONTR

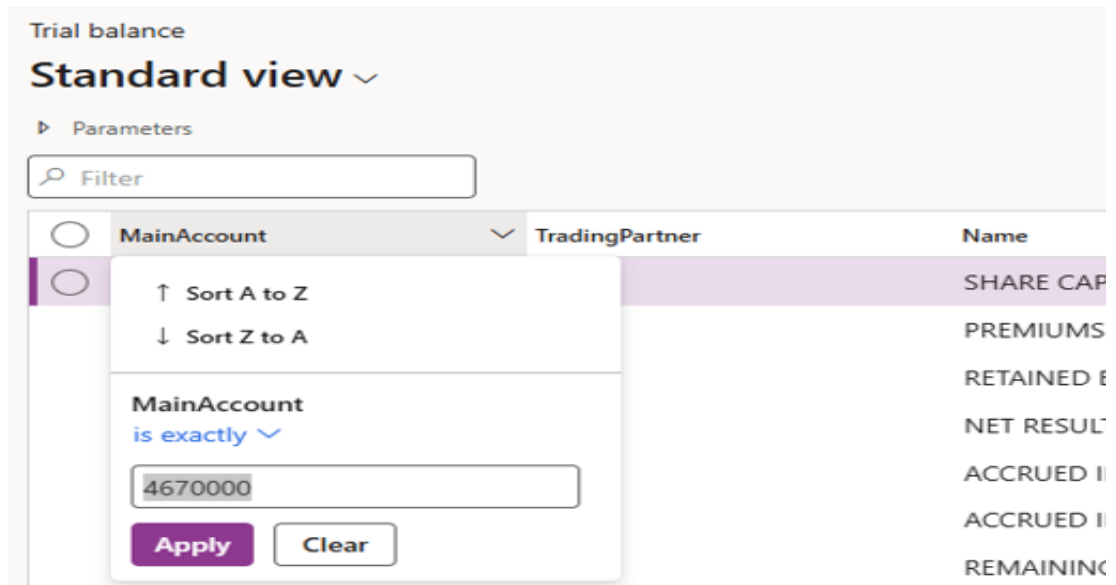
MainAccount before ▾

Kuva 14. Taseen tilien valinta

Taseen tilit siirretään Excel-listaukseksi, jolloin saadaan muodostettua erittelyjen teossa auttava listaus, johon kullekin tilille saadaan niiden taseella oleva

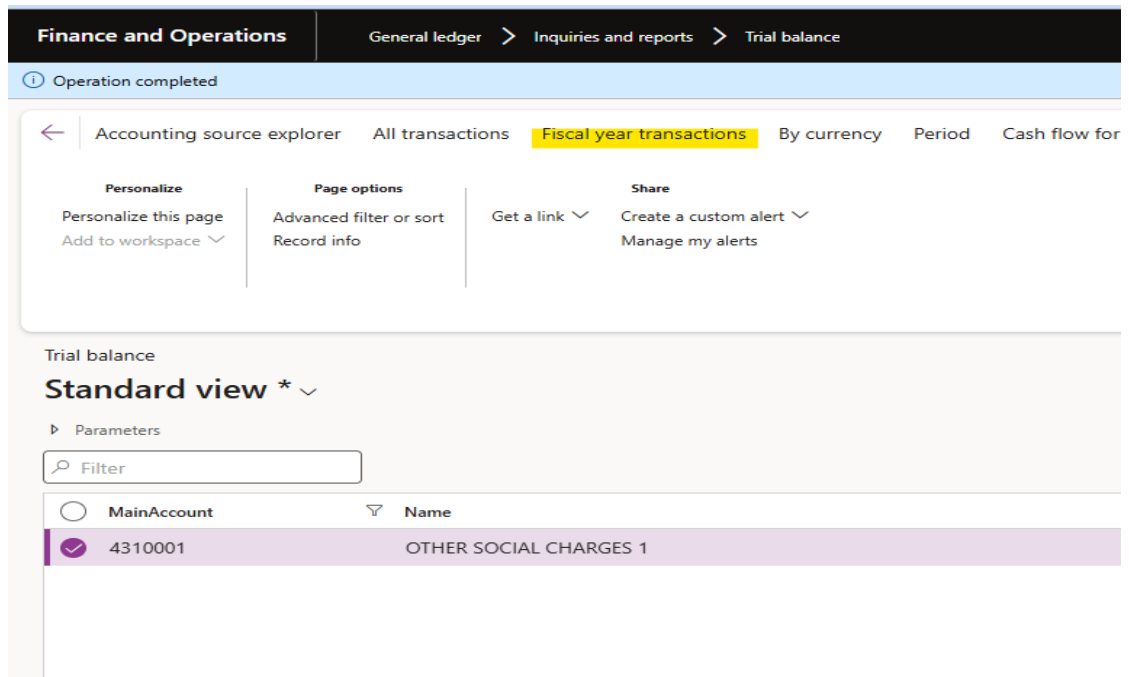
tilinpäätöserän paikka. Tämän muodostamiseen käytetään apuna PHAKUA ja erillistä muuntotaulukkoa, mikä sisältää tiedot tileistä ja tilinpäätöseristä. Ohjeistus tilinpäätöserien muodostamiseen on liitteessä 1.

Yksittäisten tase-erittelyjen laadinnassa käytössä on sama Trial balancen-toiminto, mutta erittelyjen laadinnassa haetaan yksittäisen tilin tapahtumat. Seuraavassa kuvassa 15 esitetään yksittäisen tilin haku järjestelmästä.

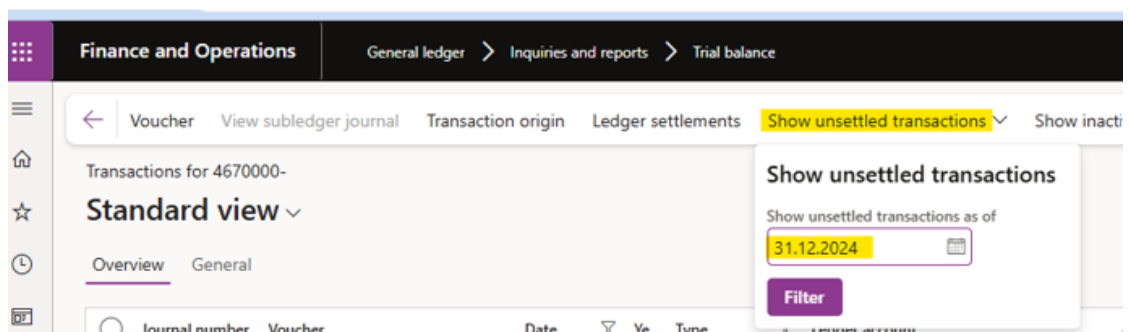
Kuva 15. Yksittäisen tilin sisällön haku

Yksittäinen tili haetaan täsmällisellä is exactly -tilin haulla, joka antaa tilistä koko haettavan tilikauden tapahtumat. Tilikauden listaus saadaan valinnalla Fiscal year transaction kuvassa 16.

Kuva 16. Tilikauden tapahtumat listaus

Tilistä haetaan tase-erittelylle kyseisen tilin tilinpäätöshetkellä avoinna olevat tapahtumat kuvan 17 esittämällä tavalla käyttämällä tilinpäätöspäivän päiväystä.

Kuva 17. Tilikauden päätöspäivän avoimet tapahtumat

Tapahtumat viedään omaan Exceliin tase-erittelyjen laadintaa varten. Kuva 18. esittää Excel taulukon, jossa on listattuna koko tilikauden avoinna olevat tapahtumat.

	A	B	C	D	E	F	G
1	Journal number	Voucher	Date	Year closed	Type	Ledger account	Account name
2	770-1873613	770-GLJN-000014867	31.12.2024	No	Operatin	4310001-77000000---	OTHER SOCIAL CHARGES 1
3	770-1869534	770-GLSAL-000000797	31.12.2024	No	Operatin	4310001-77000000---	OTHER SOCIAL CHARGES 1
4	770-1869280	770-GLSAL-000000768	31.12.2024	No	Operatin	4310001-77000000---	OTHER SOCIAL CHARGES 1
5	770-1867704	770-GLSAL-000000765	31.12.2024	No	Operatin	4310001-77000000---	OTHER SOCIAL CHARGES 1
6	770-1867684	770-GLSAL-000000761	31.12.2024	No	Operatin	4310001-77000000---	OTHER SOCIAL CHARGES 1
7	770-1866601	770-GLSAL-000000759	31.12.2024	No	Operatin	4310001-77000000---	OTHER SOCIAL CHARGES 1
8	770-1866601	770-GLSAL-000000759	31.12.2024	No	Operatin	4310001-77000000---	OTHER SOCIAL CHARGES 1
9	770-1866601	770-GLSAL-000000759	31.12.2024	No	Operatin	4310001-77000000---	OTHER SOCIAL CHARGES 1
10	770-1866601	770-GLSAL-000000759	31.12.2024	No	Operatin	4310001-77000000---	OTHER SOCIAL CHARGES 1
11	770-1866601	770-GLSAL-000000759	31.12.2024	No	Operatin	4310001-77000000---	OTHER SOCIAL CHARGES 1
12	770-1866601	770-GLSAL-000000759	31.12.2024	No	Operatin	4310001-77000000---	OTHER SOCIAL CHARGES 1

Kuva 18. Tilikauden päätöspäivän avoimet tapahtumat Excel

Erittelynä voidaan tehdä vielä erillinen Pivot, jossa valitaan riviotsikoksi selite Description-kenttä eritelläkseen eri toiminnot. Esimerkiksi sosiaalikulujen tili 4310001. Selite-kentässä on eriteltynä sosiaalikuluja, joita ovat esimerkiksi yli-työvaraukset, Tyel-velat, varaukset bonuksia, lomapalkkavaraukset.

7.2.2 Rahat ja pankkisaamiset

Rahat ja pankkisaamiset eritellään pankkitilien summien ja pankin tiliotteiden mukaisesti. Näiden summien tulee täsmätä. Netissä tapahtuvien myyntien ja verkkokaupan palvelujen tuottajan saldo täsmätään D365 F&O:ssa olevan saldon ja verkkokaupan tuottajan saldon välillä. Näistä tilikauden viimeisen päivän tilityksen verkkokaupan osalta tulevat yleensä tilikauden jälkeisenä kuukautena, jolloin otetaan tämä summa huomioon. Korttimaksujen osalta saldo D365 F&O:ssa ja korttimaksujen välittäjän tilikauden viimeisen tilityspäivän saldon tulisi täsmätä. Käteismyyntiin liittyvien saamisten osalta eritellään vielä suoritusta odottavat saamiset.

7.2.3 Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuuden varaston muutoksesta saadaan tieto käyttäen Trial balancea. Jo aikaisemmin mainittujen business controllerilta saatujen tietojen perusteella tehtyjen kuukausittaisten varaston muutosten kirjaukset saadaan eriteltynä Excelissä, jossa luvun tulee täsmätä saatuihin laskelmiin. Vertailuna erittelyllä business controllerin laatima tilikauden lopun laskelma.

Pysyvien vastaavien valtavan lukumäärän vuoksi D365 F&O:sta ajetaan listaukset tapahtumista käyttäen niiden omia tositelajejaan, joissa on omana tositelajinaan aktivoinnit, myynnit ja poistot. Näistä kustakin tulostuu listaukset käyttäen kirjanpidon, General ledger, Voucher transactions valintaa. Kuvassa 19 Voucher transactions valinta.

The screenshot shows the Microsoft Dynamics 365 Finance and Operations interface. The left-hand navigation pane is open, and the 'General ledger' module is selected. The main pane displays a list of navigation options under the 'General ledger' category. The 'Voucher transactions' option is highlighted in yellow. Other options include 'Trial balance', 'Accounting source explorer', 'Outstanding encumbrances', 'Audit trail', 'Financial reports', 'Ledger reports', 'Dimension statement', and 'Ledger transaction list'. The interface also shows 'Expand all' and 'Collapse all' buttons at the top of the main pane.

Kuva 19. Voucher transactions valinta

Hakutekijöiksi valitaan haetun vuoden tapahtumat ja haluttu tosittelaji. Tosittelajaina ovat FACAP aktivoinnit, FADIS myynnit ja FADEP poistot. Esimerkissä kuvassa 20 haetaan FADIS- myynnit.

Inquiry

Select query
Previously used query | Modify...

Range | Sorting | Joins

+ Add | Remove

Table	Derived table	Field	Criteria
General journal entry	General journal en...	Journal number	
General journal entry	General journal entry	Voucher	*FADIS*
General journal entry	General journal entry	Date	1.1.2024..31.12.2024
Main account	Main account	Main account	
General journal account entry	General journal accou...	Ledger account.CostC...	

Replace the criteria value on lookup

OK | Reset | Cancel

Kuva 20. Myyntien haku pysyvissä vastaavissa

Saatu listaus vuoden tositteista viedään Excel-pohjalle kuvassa 21 näkyvällä toiminnolla Export to Excel ja General journal entry ja ne tallennetaan tase-erittelyihin Excel-muodossa.

Finance and Operations | General ledger > Inquiries and reports > Voucher transactions | 770

View subledger journal | Transaction origin | Transactions | Audit trail | Edit voucher | Posted sales tax | Original document | Accounting source explorer | Reverse transactions | Reversed tracing | Related vouchers | ...

Voucher transactions

Standard view

Overview | General

EXPORT TO EXCEL
General journal entry

Kuva 21. Pysyvien vastaavien vienti Exceliin

Ostovelkojen avointen laskujen listaus tulee ostoreskontran toimesta tase-erittelyksi. Velat eritellään saman konsernin yritykselle omalla erittelyllään ja muut velat laaditaan omaksi erittelykseen. Vuosihyvitykset toimittajittain eritellään niissä tapahtuneet muutokset, sekä niihin tehdyt varaukset.

7.3 Liitetiedot

Liitetietojen laadinnan osalta huomioitavaa on maininta erikseen mihin konserniin yritys kuuluu ja emoyhtiön tiedot. Yrityksen, sen emoyhtiön ja konsernin tilinpäätöksestä mainitaan paikka, mistä se on saatavilla. Liitetiedoissa on maininta pysyvien vastaavien arvostuksesta, joka on merkitty taseeseen hankintamenoön vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla, jotka ovat vähennetty tasapoistoina käyttöomaisuushyödykkeiden taloudellisen pitoajan perusteella. Liikearvon poisto aika vastaa konsernissa määriteltyä kyseisen taseerän poistoaikaa. Poistoajat mainitaan luokiteltuna kuhunkin poistoerä luokkaan.

Vaihto-omaisuuden arvostus esitetään painotetun keskihinnan mukaisesti hankintameno tai sitä alemman jälleen hankintahinnan tai todennäköisen myyntihinnan määräisenä. Tuotannon vaihto-omaisuuden arvoon sisällytetään muuttuvat menot ja valmistuksen osuus kiinteistä menoista. Saamisten arvostuksesta esitetään luottovakuutus, josta saatavilla korvauksilla katetaan luottotappioita. Valuuttamääräisistä eristä mainitaan niiden muuttamisesta Suomen rahan määräisiksi käyttäen tilinpäätöspäivän kurssia. Liitetiedoissa mainitaan tilinpäätöksessä mahdollisesti olevat esittämistavan muutokset.

Tuloslaskelman liitetiedoissa on liikevaihdon jakautuminen toimialoittain ja markkina-alueittain, sekä liiketoiminnan muut tuotot. Muihin tuottoihin liittyen oleellisesti näihin tuottoihin kirjatut erityiset asiat, kuten mahdolliset suuremmat vakuutuskorvaukset kerrottuna mihin liittyivät. Materiaalien ja palveluiden osalta aineista, tarvikkeista ja tavaroista ostot tilikauden aikana ja varaston muutos ja ulkopuolisten palveluiden hankinta. Henkilöstökulut kokonaisuudessaan palkat, palkkiot, eläkekulut ja muut henkilösivukulut. Tuloslaskelman liitetiedoissa on mainittuna henkilökunnan keskimääräinen luku eriteltynä toimihenkilöihin ja työntekijöihin. Poistojen ja arvonalentumisten osalta esitetään suunnitelmanmukaiset poistot aineettomista oikeuksista, liikearvosta, muista aineettomista hyödykkeistä, rakennuksista, sekä koneista ja kalustosta.

Eriyiset tilikauden aikaiset tapahtumat mahdollisista arvonalentumisten palautuksista esitetään pysyvien vastaavien hyödykkeistä, esimerkiksi jos näitä on myyty ja niiden myyntihinta ylitti pysyvän vastaavan poistamattoman hankintamenon arvonalennus huomioiden. Liiketoiminnan muista kuluista esitetään erittelyt olennaisista eristä. Tilintarkastajan palkkiot, rahoitustuotot- ja kulut, sekä muut korko- ja rahoitustuotot esitetään tuloslaskelman liitetiedoissa, samoin kuin korkokulut ja muut rahoituskulut saman konsernin yrityksille ja muille. Tuloverot ovat liitetiedoissa tilikaudelta ja edelliseltä tilikaudelta. Tuloslaskelman liitetieto malli on liitteessä 2.

Taseen liitetietoihin eritellään aineettomista hyödykkeistä, liikearvosta, muista aineettomista hyödykkeistä ja ennakkomaksuista sekä keskeneräisistä hankinnoista niiden hankintameno päättyneen tilikauden alussa, vuoden aikaiset lisäykset ja hankintameno tilikauden lopussa. Aineettomissa hyödykkeissä eritellään tilikauden alun kertyneet poistot, tilikauden poistot, vähennykset ja tilikauden kertyneet poistot tilinpäätös päivänä, sekä kirjanpitoarvo tilinpäätös päivänä.

Aineellisista hyödykkeistä Maa- ja vesialueista tilikauden alun hankintameno, tilikauden lisäykset ja vähennykset ja tilikauden päätöspäivän kirjanpitoarvo. Rakennuksista ja rakennelmista eritellään hankintameno tilikauden alussa, tilikauden aikaiset lisäykset, mahdolliset arvonalennuksen muutokset, vähennykset ja hankintameno tilinpäätöspäivänä. Rakennusten ja rakennelmien poistoista kerrotaan kertyneet poistot tilikauden alussa, tilikauden poistot, mahdollinen saldon korjaus, sekä kertyneet poistot ja kirjanpitoarvo tilinpäätös hetkellä. Taseen liitetieto malli on liitteenä 3.

7.4 Rahoituslaskelmat

Rahoituslaskelmalla esitetään liiketoiminnan-, investointien ja rahoituksen rahavirta. Rahoituslaskelman laadinnassa käytetään epäsuoraa rahoituslaskelmaa. **Liiketoiminnan rahavirroissa** otetaan huomioon ennen tilinpäätössiirtoja ollut voitto tai tappio, rahoitustuotot ja -kulut, oikaisut liikevoittoon tai -

tappioon, käyttöpääoman muutos ilman konsernitilisaamista, konsernitilisaamisten muutos, korko- ja rahoituskulut liiketoiminnasta ja korko- ja rahoitus-
tuotot liiketoiminnasta. Maksetut välittömät verot huomioidaan liiketoiminnan
rahavirroissa. **Investointien rahavirrassa** huomioidaan investoinnit aineelli-
siin ja aineettomiin hyödykkeisiin, sekä aineellisten ja aineettomien hyödykkei-
den luovutustulot. **Rahoituksen rahavirroissa** on maksullisen oman pää-
oman lisäys eli osakepääoman lisäys, lyhytaikaisten lainojen takaisinmaksut
konserniyhtiölle ja pitkäaikaisten lainojen nostot konserniyhtiöltä. Tarkempi oh-
jeistus on käyty läpi teoriaosuuden rahoituslaskelma osuudessa kappaleessa
5. Rahoituslaskelman malli esitetään liitteessä 4.

8 YHTEENVETO

Tutkimuksen ongelmaksi määräytyi kaksi kysymystä. Ensimmäinen kysymys oli, miten saadaan luotua ohjeistus, joka on hyödyllinen tilinpäätöksessä ja toinen kysymys siitä, miten määritellään ne ongelman kannalta oleelliset asiat, joihin saadaan vastaus ohjeistuksella. Ohjeistuksen kannalta oleellisiksi asioiksi antaa ohjeet erityistilanteisiin, joissa ei riittänyt yksinomaan D365 F&O:sta saatava tulos, vaan tilinpäätökseen ja tase-erittelyihin liittyen tarvittiin enemmän tietoa, jotta saataisiin tarvittavat tiedot. Tällöin tutkimuksen ensimmäiseen kysymyksen vastauksen saamiseksi luotiin ohjeistus, jossa pyrittiin käymään läpi yrityksen näkökannalta ne aihealueet, joita tilinpäätöksen laadinnassa tarvitaan. Toiseen kysymykseen vastaus saatiin, kun ohjeisiin valikoitui erityistilanteet, joihin ohjeita tarvittiin, että saataisiin luotua tarvittavat ohjeet tilinpäätöksen sujuvoittamiseksi.

Teoriaosa tässä opinnäytetyössä on iso osa tilinpäätöksessä tarvittavaa ohjeistusta. Teoriassa pyrittiin oleellisilta osin yrityksen kannalta tarpeelliseen. Empiirinen osa työstä pyrki kokoamaan mahdollisimman paljon kerätystä tiedosta sellaisen ohjeistuksen, josta olisi käytännön hyöty tällä hetkellä tilinpäätöksen kanssa työskenteleville ja perehdytyksessä käytettäväksi. Tutkimustulosten avulla muodostui käsitys siitä millaista ohjeistusta tilinpäätöksen aikana olisi tarpeellista olla saatavilla, jotta se antaisi parhaan mahdollisen avun työn tekemisen kannalta. Aikaisempaa ohjeistusta tilinpäätökseen ja sen laadinnan apuna ei ollut.

Tutkimuksen hankalammaksi osaksi muodostui sen ajankohta. Tilinpäätösaika ja sen vaatima työ on yksi kiireisimmistä ajoista, jolloin tutkimuksen suorittaminen samanaikaisesti lisäsi hieman työtaakkaa tuona aikana. Tilinpäätöksen loppuunsaattaminen ennen opinnäytetyötä oli kuitenkin se tärkein työ tuolla hetkellä. Tilinpäätöksen ja tutkimuksen samanaikaisella suorittamisella muodostui kuitenkin käsitys niistä olennaisista osista mihin ohjeistusta tarvittiin ja miten se pitäisi muodostaa niin, että siitä olisi mahdollisimman paljon hyötyä

tulevaisuudessa. Joiltain osin selvisi, että ohjelmistosta on hyvä laatia kohta kohdalta ohjeita, jolloin myöhemmin ohjeet myös nopeuttaisivat työskentelyä.

Jatkotutkimuksellisesti lisäohjeistuksen laatiminen myös muuhun taloushallinnon työhön liittyen olisi hyvä mieltä ajatellen perehdytyksen kannalta, jolloin valmiit ohjeet toisivat syvemmän katsauksen taloushallinnon tarvittavien materiaalien saamisen ja taloushallinnon järjestelmien sujuvan käytön kannalta. Ohjeistusta voisi tehdä erikseen ostoreskontran ja myyntireskontran toiminnoista, sekä veroilmoituksen laadintaa varten erillinen ohjeistus, miten ja mistä saadaan tarvittavat tiedot ja laskelmat verotusta ajatellen. Mahdollisten lisäohjeistuksen luomisen kannalta ajankohta näiden ohjeiden laatimiselle tulisi kuitenkin valita rauhallisempaan aikaan, kuin juuri esimerkiksi tilinpäätöshetkellä.

Nyt laaditun ohjeistuksen kautta myös itselleni avautui selkeämpi näkemys mitä yrityksessä vaaditaan tilinpäätösaikana, ja mistä eri lähteistä tarvittavat tiedot ovat saatavilla. Toimintojen ymmärtäminen paremmin, auttaa ymmärtämään mitä ja mistä tiedoista eri kirjanpitoiviennit muodostuvat niin että saadaan oikea ja riittävä kuva yrityksestä taloudellisesti. Lopputuloksena saatu ohjeistus on mielestäni tuonut tarpeelliselta osin ohjeet niihin kysymyksiin, mitä opinäytetyön ongelmiksi oli asetettu. Ohjeistuksiin valikoitui oleellisia asioita, joiden tarpeellisuus ilmeni tilinpäätöksen aikana ja ohjeistus avasi muilta osin tarvittavia tietoja, joiden osuus tietojen saamisen kannalta on oleellista tilinpäätöksessä.

LÄHTEET

Kaisanlahti, T. (2024). Kirjanpitolaki kommentaari. (5., uudistettu painos). Alma Talent.

Kananen, J., & Jyväskylän ammattikorkeakoulu. Liiketoimintayksikkö. (2015). Opinnäytetyön kirjoittajan opas: Näin kirjoitan opinnäytetyön tai pro gradun alusta loppuun. Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Kerbs, T. (2023). Juoksevasta kirjanpidosta tilinpäätökseen käytännönläheisesti (4., uudistettu painos). Helsingin Kamari.

Kirjanpitoasetus 1339/1997. Haettu 30.1.2025 osoitteesta <https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1997/19971339>

Kirjanpitolaki 1336/1997. Haettu 2.1.2025 osoitteesta <https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20060624#O2L8P3>

Kirjanpitolautakunta. (2024). Oma-aloitteinen lausunto tase-erittelystä. <https://kirjanpitolautakunta.fi/-/oma-aloitteinen-lausunto-tase-erittelysta>

Kirjanpitolautakunta. (2007). Rahoituslaskelman laatiminen. <https://kirjanpitolautakunta.fi/-/rahoituslaskelman-laatiminen>

Kirjanpitolautakunta. (2015). Tilinpäätöksen allekirjoittamisesta. <https://kirjanpitolautakunta.fi/-/tilinpaatoksen-allekirjoittamises-1>

Kirjanpitolautakunta. (2012). Tilinpäätöksen allekirjoittamisesta muutoin kuin perinteisin allekirjoituksin. https://kirjanpitolautakunta.fi/-/tilinpaatoksen-allekirjoittamisesta-muutoin-kuin-perinteisin-allekirjoituks-1?languageId=fi_FI

Kostamo, P., Airaksinen, T., & Vilkkä, H. (2022). Kirjoita itsesi asiantuntijaksi: Opas toiminnalliseen opinnäytetyöhön. Art House.

Laki konserniavustuksesta verotuksessa 825/1986. Haettu 4.2.2025 osoitteesta <https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1986/19860825>

Laki vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista 617/2009. Haettu 28.1.2025 osoitteesta <https://finlex.fi/fi/laki/alkup/2009/20090617#Pidm46263580604336>

Leppiniemi, J. & Kykkänen, T. (2023). Kirjanpito, tilinpäätös ja tilinpäätöksen tulkinta (12., uudistettu painos). Alma Talent.

Merikanto, M. (6.3.2025). Tase-erittelyt kirjanpidon laadun varmentajana. Tilisanomat. <https://tilisanomat.fi/kirjanpito/tase-erittelyt-kirjanpidon-laadun-varmentajana>

Osakeyhtiölaki 624/2006. Haettu 2.1.2025 osoitteesta <https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20060624>

Osuuspankki. (n.d.). Mitä yrityksen tase ja tuloslaskelma kertovat? Näin tulkitset yrityksen tilinpäätöstä. Haettu 20.5.2025 osoitteesta <https://www.op.fi/yritykset/asiakkuus/yrittajan-talousvalmennus/kirjanpito-ja-maksuliikenne/tilinpaatos-tuloslaskelma-ja-tase>

Salmi, I. (2020). Mitä tilinpäätös kertoo? (10., uudistettu painos.). Edita.

Suomen Tilintarkastajat & Ovaska, K. (2023). Osakeyhtiön tilinpäätösmalli. ST-Akatemia Oy.

Verohallinto. (n.d.). Kirjanpito, tilikausi, verokausi. Haettu 20.5.2025 osoitteesta <https://www.vero.fi/yritykset-ja-yhteisot/yritystoiminta/uusi-yritys/kirjanpito-tilikausi-verokausi/#teetilinpaatos>

LIITE 1: TASEEN TILINPÄÄTÖSERÄT

Taseen tilien siirron jälkeen Excel-listaukseksi, käytetään apuna erittelyjen teossa auttavaa muuntotaulukkoa. PHAKUa käyttämällä saadaan kunkin tilin tilinpäätöserän paikka. Main account-sarake A tulee olla lukumuotoilultaan LUKU

	A	B	C
1	MainAccount	TradingPartner	Name
2	1010000		SHARE CAPITAL-
3	1040000		PREMIUMS LINKED TO SHARE CAPITAL-
4	1062000		RETAINED EARNINGS-
5	1100000		NET RESULT OF PREV YEAR BEFORE THE ANNUAL MEE
6	1638000	402	ACCRUED INTEREST EXPENSE-COMPAGNIE FINANCIER
7	1638016		ACCRUED INTEREST EXPENSE LEASE CONTRACTS-
8	1660000		REMAINING FI DEBT ON LEASE CONTRACTS - ST PORT
9	1665000		REMAINING FI DEBT ON LEASE CONTRACTS - LT PORTI
10	1710000		FI DEBTS WITH GROUP COMPANIES - ST PORTION-
11	1710000	402	FI DEBTS WITH GROUP COMPANIES - ST PORTION-CO
12	1710001	402	FI DEBTS WITH GROUP COMPANIES - ST PORTION - OI
13	1715000	402	FI DEBTS WITH GROUP COMPANIES - LT PORTION-COI
14	1720000	402	SHORT TERM CURRENCY DERIVATIVES TRADING (DEB)
15	2050000		SOFTWARE-
16	2070000		CUSTOMER LIST-
17	2080000		OTHER INTANGIBLE FIXED ASSETS-
18	2110000		LANDS-
19	2130000		BUILDINGS-
20	2150000		EQUIPMENTS AND DIMENSIONAL TOOLING-
21	2180000		COMPUTER AND TELECOM EQUIPMENTS-
22	2181000		OTHER TANGIBLE FIXED ASSETS-
23	2190000		GROSS VALUE OF LEASED LAND AND BUILDINGS-
24	2191000		GROSS VALUE OF LEASED MACHINERY AND EQUIPME
25	2192000		GROSS VALUE OF LEASED VEHICLES-
26	2325000		SOFTWARE IN PROGRESS-
27	2328000		OTHER INTANGIBLE FIXED ASSETS IN PROGRESS-
28	2330000		BUILDINGS IN PROGRESS-
29	2350000		EQUIPMENTS AND DIMENSIONAL TOOLING IN PROGF
30	2381000		OTHER TANGIBLE FIXED ASSETS IN PROGRESS-
31	2670000	402	LOANS GRANTED TO GROUP COMPANIES - ST PORTIC
32	2710000		AVAILABLE FOR SALE (AFS) INVESTMENTS-
33	2780000		FINANCIAL DEPOSIT-
34	2805000		ACCUMULATED DEPRECIATION OF SOFTWARE-
35	2807000		ACCUMUL DEPR OF CUSTOMER LIST-
36	2808000		ACCUMUL DEPR OF OTHER INTANGIBLE FIXED ASSETS
37	2830000		ACCUMULATED DEPRECIATION OF BUILDINGS-

MainAccount	TradingPartner	Name
1010000		SHARE CAPITAL-
1040000		ED TO SHARE CAPITAL-
1062000		INGS-
1100000		PREV YEAR BEFORE THE ANNUAL MEE
1638000		EST EXPENSE-COMPAGNIE FINANCIER
1638016		EST EXPENSE LEASE CONTRACTS-
1660000		DEBT ON LEASE CONTRACTS - ST PORT
1665000		DEBT ON LEASE CONTRACTS - LT PORTI
1710000		GROUP COMPANIES - ST PORTION-
1710000	402	FI DEBTS WITH GROUP COMPANIES - ST PORTION-CO
1710001	402	FI DEBTS WITH GROUP COMPANIES - ST PORTION - OI
1715000	402	FI DEBTS WITH GROUP COMPANIES - LT PORTION-CO
1720000	402	SHORT TERM CURRENCY DERIVATIVES TRADING (DEBI
2050000		SOFTWARE-
2070000		CUSTOMER LIST-
2080000		OTHER INTANGIBLE FIXED ASSETS-
2110000		LANDS-
2130000		BUILDINGS-
2150000		EQUIPMENTS AND DIMENSIONAL TOOLING-

Lisätään D365 F&O Excel-taulukkoon tilinpäätöserä-sarake, johon haetaan tiedot käyttäen muuntotaulukon Exceliltä välilehdeltä D365_newmapping PHAKU:lla

Funktion argumentit

PHAKU

Hakuarvo A2 = "1010000"

Taulukko_matriisi 65_newmapping!\$A:\$E = {...}

Sar_indeksi_nro 5 = 5

Alue_haku 0 = EPÄTOSI

=

Hakee solun arvoa taulukon vasemmanpuoleisimmasta sarakkeesta ja palauttaa arvon samalla rivillä määritetystä sarakkeesta. Oletusarvoisesti taulukon tulee olla lajiteltu nousevassa järjestyksessä.

Alue_haku määrittää, miten arvo etsitään: TOSI = etsitään 1. sarakkeesta (nousevasti lajiteltu) lähin vastine; EPÄTOSI = etsitään täsmällinen vastine.

Kaavan tulos=

[Tämän funktion ohje](#)

OK Peruuta

	H	I	J	K
Tilinpäätöserä				
Oma pääoma				
Oma pääoma				
Oma pääoma				
Oma pääoma				
Velat saman konsernin yrityksille				
IFRS16 leases				
IFRS16 leases				
IFRS16 leases				
Velat saman konsernin yrityksille				
Velat saman konsernin yrityksille				
Velat saman konsernin yrityksille				
Pysyvät vastaavat				
Pysyvät vastaavat				
Pysyvät vastaavat				
Pysyvät vastaavat				
Pysyvät vastaavat				
Pysyvät vastaavat				
Pysyvät vastaavat				
Pysyvät vastaavat				
Pysyvät vastaavat				
IFRS16 leases				
IFRS16 leases				
IFRS16 leases				
Pysyvät vastaavat				
Pysyvät vastaavat				
Pysyvät vastaavat				
Pysyvät vastaavat				
Pysyvät vastaavat				
Pysyvät vastaavat				
Saamiset saman konsernin yrityksiltä				
Pysyvät vastaavat				
Muut saamiset lyhytaik				
Pysyvät vastaavat				
Pysyvät vastaavat				
Pysyvät vastaavat				
Pysyvät vastaavat				
Pysyvät vastaavat				
Pysyvät vastaavat				

Valmiista Excelistä tehdään Pivot, johon valitaan Tilinpäätöserät ja closing balance.

LIITE 2: TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

1. Liikevaihdon jakautuminen

1.1. Liikevaihto toimialoittain

Toimiala 1

Toimiala 2

Yhteensä

1.2. Liikevaihto markkina-alueittain

Maantieteellinen jakauma

Kotimaa

Muu Eurooppa

Yhteensä

2. Liiketoiminnan muut tuotot

Vuokratulot

Käyttöomaisuuden myyntivoitot

Muut vahingonkorvaukset koskien kiinteistöjä

Muut vakuutuskorvaukset

Muut tuotot

Yhteensä

3. Materiaalit ja palvelut

Aineet, tarvikkeet ja tavarat

Ostot tilikauden aikana

Varaston muutos

Ulkopuoliset palvelut

Materiaalit ja palvelut yhteensä

4. Henkilöstökulut

Palkat ja palkkiot

Eläkekulut

Muut henkilösivukulut

Yhteensä

5. Henkilökunnan keskimääräinen luku

Toimihenkilöt

Työntekijät

Yhteensä

6. Poistot ja arvonalentumiset

Suunnitelmanmukaiset poistot

Aineettomat oikeudet

Liikearvo

Muut aineettomat hyödykkeet

Rakennukset

Koneet ja kalusto

Yhteensä

Arvonalennuksen palautus pysyvien vastaavien hyödykkeistä

Yhteensä**Poistot ja arvonalentumiset yhteensä****7.1. Liiketoiminnan muut kulut**

Erittely olennaisista eristä

Energia (sähkö, lämpö, vesi)

Toimitilojen vuokrat

Muut toimitilojen ylläpitokulut

Ajoneuvokulut (ei leasingvuokrat)

Leasingmaksut

Työkalut ja käyttötarveaineet

Kuljetus- ja varastointikustannukset

Markkinointikulut

Emoyhtiön palvelut

Yrityksen jaettavat IT/IS kulut

Yhteiset kustannukset (IT/IS, Digital)

Muut

Yhteensä**7.2. Tilintarkastajan palkkiot**

Tilintarkastus

Muut palvelut

8. Rahoitustuotot ja -kulut

Osinkotuotot

Muilta

Osinkotuotot yhteensä

Muut korko- ja rahoitustuotot

Muilta

Muut korko- ja rahoitustuotot

Korkokulut ja muut rahoituskulut

Saman konsernin yrityksille

Muille

Korkokulut ja muut rahoituskulut

Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä**9. Tuloverot**

Tilikauden tuloverot

Edellisen tilikauden tuloverot

Yhteensä

LIITE 3: TASEEN LIITETIEDOT

TASEEN LIITETIEDOT

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

10. Aineettomat hyödykkeet

10.1. Aineettomat oikeudet

Hankintameno 1.1.

Saldon korjaus

Lisäykset

Hankintameno 31.12.

Kertyneet poistot 1.1.

Tilikauden poistot

Vähennykset

Kertyneet poistot 31.12.

Kirjanpitoarvo 31.12.

10.2. Liikearvo

Hankintameno 1.1.

Lisäykset

Vähennykset

Hankintameno 31.12.

Kertyneet poistot 1.1.

Tilikauden poistot

Vähennysten kertyneet poistot

Kertyneet poistot 31.12.

Kirjanpitoarvo 31.12.

10.3. Muut aineettomat hyödykkeet

Hankintameno 1.1.

Lisäykset

Saldon korjaus

Vähennykset

Hankintameno 31.12.

Kertyneet poistot 1.1.

Tilikauden poistot

Vähennysten kertyneet poistot

Saldon korjaus

Kertyneet poistot 31.12.

Kirjanpitoarvo 31.12.

10.4. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat

Hankintameno 1.1.

Vähennykset

Hankintameno 31.12.

11. Aineelliset hyödykkeet

11.1. Maa- ja vesialueet

Hankintameno 1.1.

Lisäykset

Vähennykset

Kirjanpitoarvo 31.12.

11.2. Rakennukset ja rakennelmat

Hankintameno 1.1.

Lisäykset

Tehdyn arvonalennuksen palautus

Saldon korjaus

Vähennykset

Hankintameno 31.12.

Kertyneet poistot 1.1.

Tilikauden poistot

Saldon korjaus

Vähennysten kertyneet poistot

Kertyneet poistot 31.12.

Kirjanpitoarvo 31.12.

LIITE 4: RAHOITUSLASKELMA

RAHOITUSLASKELMA

Liiketoiminnan rahavirta

Voitto (-tappio) ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja

Rahoitustuotot ja -kulut

Oikaisut liikevoittoon (-tappioon)

Käyttöpääoman muutos (ilman konsernitilisaamista)

Konsernitilisaamisen muutos

Korko- ja muut rahoituskulut liiketoiminnasta

Korko- ja muut rahoitustuotot liiketoiminnasta

Liiketoiminnan rahavirta (A)

Investointien rahavirta

Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin

Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot

Investointien rahavirta (B)

Rahoituksen rahavirta

Maksullinen oman pääoman lisäys (osakepääoma)

Lyhytaikaisen lainan takaisinmaksu konserniyhtiölle

Pitkäaikaisen lainan nosto konserniyhtiöltä

Rahoituksen rahavirta (C)

Rahavarojen muutos (A+B+C) lisäys (+) / vähennys (-)

Rahavarat 1.1.

Rahavarat 31.12.

Käyttöpääoman muutos:

Lyhytaikaisten liikesaamisten lisäys (-) / vähennys (+)

Vaihto-omaisuuden lisäys (-) / vähennys (+)

Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys (+) / vähennys (-)